

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnitstva šte. 328

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Franco Smodej:

Slovenstvo.

II.

Če premostimo svojo nacionalno bilanco od časa, ko smo se združili s Srbi in Hrvati, moramo priznati, da smo se v svojih nacionalnih idealih prevarili, ali vendar je ta bilanca aktivna, močno aktivna, dasiravno bi se pred 50 leti nobenemu Slovencu ne bilo niti sanjalo, da se bo del slovenske inteligence po nacionalni osvoboditvi slovenskega naroda udal zopet in to prostovoljno hlapčevstvu in nemožatemu klečeplazenju, četudi pred bratskim narodom; in to vrhutega tisti del slovenske inteligence, ki bi moral biti dedič teoretičnega slovenskega radikalizma, ki je očital slovenskemu ljudstvu brezdomovinstvo, ko je v javnem življenju zastopalo krščanska načela, še več, norme, ki jih daje kat. cerkev katoličanom za nastop v javnem življenju. In vendar moramo Slovenci, ki živimo v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, priznati, da smo napravili nelik korak naprej. Ne samo, da se je vse naše šolstvo nacionaliziralo in smo si s tem ustvarili temelje, na katerih se more narod kot tak razvijati, nego dobili smo tudi kulturne institucije, ki si jih prej nismo mogli ne izbojevati ne si jih sami ustvariti, kakor n. pr. slovensko univerzo v Ljubljani. Kot tako smo jo tudi krstili, ko smo ji v začasnem predstavištvu polagali zakonske temelje. Zato mi — mimgrede povedano — prav nič ne imponira, če se univerza sama izogiblje izrazu slovenska univerza. V Avstriji Slovenci niso zahtevali zgolj institucije univerze, marveč slovensko univerzo in isto smo storili v Belgradu.

Enako važna je v sedanjih državah pridobitev, da se kljub razdelitvi na dve oblasti čutimo kot formirana narodna enota. Pravzaprav se šele sedaj v novi državi formiramo kot narod, ne teoretično kakor smo bili formirani že prej, marveč dejansko. Zavest slovenstva, zavest, da smo narod, je prodrla v najširše plasti naroda, število renegatov se krči in še nikdar prej slovenski narod nacionalno ni bil tako zaveden kakor je dandanes. Tega se moremo in moramo odkrito veseliti.

Vendar je zadobil slovenski narod ob nacionalni samosvojitvi strahovit udarec kakor noben drug narod v Evropi. Odcepljen je in odrezan od nas za tako majhen narod naravnost ogromen del našega narodnega telesa in velik del naše rodne, z znojem prepajene in z molitvijo naših mater in očetov blagoslovljene zemlje. Ta razkasanost je občutljivejša kakor je bila nekdanj v Avstriji in dokler ves narod tega ne bo občutil kot pekočo rano, ki jo mora izlečiti, formiranje slovenskega naroda ne bo završeno.

Naš nacionalni program ni napadalen, marveč temelji na ljubezni do samega sebe, do lastnega naroda, torej na strogo krščanskem moralnem načelu. Zato je naše stališče do drugih narodov jasno določeno. Če po eni strani delujemo za svoj narod, ne sovražimo in ne smemo sovražiti drugih narodov, marveč moremo biti samo veseli, če moremo z drugimi narodi tekmovali v dobrem in tako izpolnovati nalogo, ki jo ima naš narod po božji previdnosti v krogu narodov. Zato ne samo da ne smemo delati drugim narodom krivico, marveč jo moramo pobijati, če jo opazimo. Povsem drugo pa mora biti naše stališče nasproti narodnim odpadnikom, naj so to nemškutarji ali pa se skrivajo pod katerikoli imenom. To nam narekuje načelo narodne samoobrambe, pa tudi dolžnost, da z molčanjem in pasivnostjo ne odobravamo zablode, ki nasprotuje temeljnim moralnim načelom krščanstva v nacionalnih vprašanjih. Zato ni ne čudno, pa tudi ne zgolj slučaj, da ima v zgodovini slovenskega naroda levji delež na buditvi in obrambi slovenskega naroda — slovenska duhovščina. Slovenska duhovščina se v izvrševanju svoje narodne dolžnosti ni zavedala, kako učinkovito orožje je dajala s tem slovenski duhovščini za bodočnost, nego je vršila to svojo dolžnost iz notranjih nagibov. Danes n. pr. priznavajo to njeno delo tudi njeni neprijatelji iz vrst bratskih narodov v naši državi.

1 Član radikalnega kluba dr. Roknić je na slovenski seji parlamentne sekcije za ljubljansko univerzo v imenu radikalnega kluba v svojem govoru povdarjal dolgotrajno borbo Slovencev za lastno univerzo in izjavil, da Srbi izpolnujejo samo prijetno dolžnost, ko iz simpatije do Slovencev pomagajo ustanavljati Slovincem njihov dolgozačeljeni kulturni cilj: slovensko univerzo v Ljubljani. Op. pis.

Kako krasno spričevalo ji daje n. pr. Franjo Šuklje v knjigi »Iz mojih spominov«, kjer je zapisal, govoreč o delovanju in zaslugah dr. Bleiweisa, sledeče besede:

»Z bistrim očesom je bil sprevidel, da je moč našega naroda zasidrana v zdravem kmetiskem ljudstvu in ne v napol ponemčenih, vobče kulturno zaostalih meščanih. Ali ključ do srca našega kmeta je imela takrat ter ga ima še dandanes naša duhovščina. In radi

tega je Bleiweis uredil celo svojo politiko tako, da si je osigural naklonjenost in podporo slovenske duhovščine. Ta pa je bila — in te časti ji ne bo odrekel noben količjak nepristranski opazovalec, — v istini narodna, najtrdnjša podpora Bleiweisove politike. Smelo trdim, nikoli ne bi bil mogel prodreti Bleiweis s svojo politiko, da ga ni požrtvalno podpirala slovenska duhovščina!«

Borba med radikali.

V PRIČAKOVANJU PAŠIČA. — UZUNOVIČ SE TRUDI PRIDOBITI DEMOKRATE. — RADIČ BREZ POMENA.

Belgrad, 24. avg. (Izv.) Po odhodu Stjepana Radiča je zavladal v Belgradu malo bolj mir. V političnem življenju je ostalo vse pri starem, ker se ni izpolnila nobena Radičeva zahteva. Radič je odšel iz Belgrada brez vsakega uspeha in samo s celo košaro obljub. Sploh se Radičeve zahteve ne jemljejo več resno in zato radi njega ne bi in ne bo prišlo do nobenih političnih sprememb. Spremembe se obetajo samo z druge strani, če se namreč posreči akcija pašičevcev, ki se živahno pripravljajo na odločilno bitko, ki se ima izvajati po prihodu Nikole Pašića, ki se vsak dan pričakuje ter napoveduje. Raditega je popolnoma razumljivo, da je Uzunović videti precej nervozen. On je stalno v stikih s svoji-

mi pristaši v radikalnem klubu. Danes je dal izjavo, da ne bi imel nič proti vstopu demokratov v vladu, ali jih ne mara klicati, ker noče riskirati, da bi bila njegova ponudba odbita. Ta Uzunovičeva izjava se mnogo komentira in se smatra kot signal, da je pričakovati odločilne bitke med znanimi skupinami v radikalni stranki. Umevno je, da bi si Uzunović rad zagotovil parlamentarno večino, ki naj bi mu jo nudili poleg radikalov še demokrati in druge skupine. Med demokrati pa je razpoloženje odločno proti takim eksperimentom in se smatra, da je vlada Nikole Uzunoviča pokazala popolno nesposobnost in bi ne bilo niti v interesu države, niti v interesu stranke, če bi se poskusilo, da se obdrži na oblasti.

Sestava naše delegacije za Društvo narodov.

RADIČ POTISNjen V KOT.

Belgrad, 24. avg. (Izv.) V zunanjem ministristvu se največ pričakuje, kdaj bo prišel odgovor od bolgarske vlade, ki ga še do danes ni. Obenem pa se zbira materijal za sestavljanje Društva narodov. O tem, kako je sestavljena naša delegacija za zasedanje Društva narodov, smo že poročali. V ministristvu za zunanje zadeve je izdelan točen program, v katerih komisijah bodo posamezni delegati sodelovali. Po uradnih poročilih je delo v delegaciji razdeljeno sledeče: V prvo komisijo, kjer se bo obravnavalo vprašanje sestave sveta, pride dr. Laza Marković kot delegat in dr. Juraj Krnjević kot namestnik. V drugi komisiji se bo razpravljalo o vprašanju tehnične organizacije ekonomskega in finančnega komiteja. Kot delegat v tej komisiji fungira Avramović, kot njegov namestnik pa poslanik Gjurić. V tretji komisiji se bo reševalo vprašanje oboroževanja ter razoroževanja. Za delegata je določen v tej komisiji dr. Laza Marković, za namestnika pa dr. J. Krnjević. V četrto komisijo, kjer se ima rešiti vprašanje budgeti-

ranja Društva narodov, pride kot delegat Gjurić, kot njegov namestnik pa dr. Milutin Jovanović. V peti komisiji se bodo obravnavala razna humanitarna vprašanja (vprašanje opija, zaščita žene in otrok itd.). Delegat je Stjepan Radič, namestnik pa Avramović. V šesto komisijo prideta dr. Milutin Jovanović kot delegat, dr. Laza Marković kot njegov namestnik. Predmet razpravljanja v tej komisiji bodo razna politična vprašanja, predvsem sprejem Nemčije v Društvo narodov. Po sklepu kraljeve vlade ne bo deloval dr. Ninčić niti v eni komisiji, ampak bo samo vodil račun o delu naših predstavnikov po raznih komisijah. Na plenarnih sejah bo v imenu naše delegacije govoril samo šef delegacije. Ta sklep se tolači tako, da je naperjen proti Stjepanu Radiču, ki so ga namenoma potisnili v komisijo, kjer se bo razpravljalo o raznih humanitarnih vprašanjih, da ne bi blebetal v važnejših komisijah, oziroma na plenarnih sejah ter škodoval ugledu države.

Na Grškem je zopet mir.

SESTAVLJANJE KOALICIJSKE VLADE. — PANGALOS BO INTERNIRAN NA OTOKU EGINA. — PANGALOSA DOIZKORUPCIJE. — KONDURIOTIS O RAZMERJU GRČIJE DO JUGOSLAVIJE IN ITALIJE.

Atene, 24. avgusta. (Izv.) General Konduriotis pripravlja veliko koalicio vseh političnih strank v vladi. Konduriotis izjavlja, da je bolj kakor kdaj prej v zgodovini Grčije potrebna danes kooperacija vseh strank za blagor grške države. Dobesedno je izjavil: »Zahteval bom od voditeljev političnih strank podpisano izjavo, v kateri se vse stranke obvežejo, da morejo odločiti stopati častniki v armado le preko vojaškega šolovanja, a se odpovedati le po razsodbi sodišča. S tem se bo zagotovil obstoj vojske in bo tudi politika v njenih vrstah popolnoma izostala. Če bi se pa voditelji političnih strank branili, da sodelujejo za mano, potem bom osnoval vlado z nekaterimi prijatelji in neodvisniki: pod vsakim pogojem pa moramo dati vojski največje zadoščenje.«

Atene, 24. avgusta. (Izv.) Generala Pangalosa je ukazala vlada močno zastražiti. Najbrže bo že jutri prepeljan na otok Egino. General Konduriotis se je odločil, da prevzame predsedniško mesto do prihodnjih volitev. Voditelji vseh strank so se sestali na razgovor, v katerem so prišli do zaključka, da je edino možna rešitev položaja sestava koalicijske vlade.

Atene, 24. avgusta. (Izv.) Tukajšnje časopisje našteva do 300 irregularnih kupčij, ki jih je bajje naredil Pangalos. Tozadevna preiskava je dognala, da gre za škandalozno afero. Nadalje se poroča, da so razen Pangalosa, državnega podtajnika Makrisa ter ge-

neralnega državnega odvetnika Buffidesa, ter še treh drugih osebnosti bili izpušteni vsi, ki so bili ob prevratu pozaprli.

Atene, 24. avg. (Izv.) V zvezi z notranje-političnimi dogodki se je odložila objava konvencij med grško vlado in Jugoslavijo, oziroma z drugimi državami na Balkanu. General Kondilis razglša v posebnem oglasu na Helene, da je bila revolucija potrebna, da se napravi konec brezobzirnemu gospodarstvu diktatorja Pangalosa.

Atene, 24. avg. (Izv.) Predsednik Konduriotis je izjavil, da mu nikdo ne more očitati sovraštva do Jugoslavije. Nove pogodbe z Belgradom bo s svojimi svetovalci skrbno proučil in jih tudi sprejel, ako bi se izkazalo, da so v vsakem oziru sprejemljive. Povzročil je, da grški uradni list ni objavil teh konvencij, ker je mnenja, da daje tudi jugoslovanska vlada prednost temu, da se konvencije sprejmejo v samem parlamentu in ne samo od strani diktatorja. Glede grško-italijanskega razmerja pa je Konduriotis izjavil, da ne more vprašanje Dodekaneza v nobenem oziru kalciti dobrih odnosov med Grčijo in Italijo.

Atene, 24. avg. (Izv.) Tukaj so se vršile ob velikanski množici ljudstva velike demonstracije proti Pangalosozi diktaturi. Med drugim se zahteva v posebni resoluciji, da naj doleti zaslužena kazen vse one, ki so gazili posvečene pravice ljudstva. Na zborovanju je spregovoril tudi general Kondilis, ki je izjavil, da hoče popolno vzpostaviti vseh držav-

ljanskih in političnih pravic in to, da zavladajo v zemlji zopet normalne razmere. Ravnotako so se vršile velike demonstracije proti padlemu diktatorju tudi v provinciji. Iz Soluna se celo poroča, da je ljudska množica na zborovanju zahtevala, da se obsodi Pangalos na smrt.

London, 24. avgusta. (Izv.) Prevrat na Grškem in upostavitev režima pod vodstvom generala Kondilisa je ugodno vplival na borzo. Drahma se je takoj dvignila, dočim je funt pričel padati.

„Največji dobrotvor države“.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Na današnji seji anketnega odbora se je v aferi Rade Pašića nadaljeval pregled sodnijskih spisov v tožbi Dragiša Stojadinovića proti Rade Pašiću zaradi obrekovanja. V odgovoru na to tožbo pravi Rade Pašić, da ima njegov branitelj Martinac dokumente, ki dobro osvetlujejo Dragišo Stojadinovića, »reševalca« radikalne stranke, kakor ga imenuje Rade Pašić. Izgleda, da sta se Rade Pašić in znana vdova Milin pozneje pobotala glede vsote 1 milijona dinarjev. Zadevno potrdilo vdove Milin se nahaja v sodnijskih spisih, a brez podpisa. Zanimivo je, da je svojčas stavila banka Rade Pašiću mesto gotovine na razpolago 4000 akcij Trboveljske premožgokopne družbe. Na nagradi Rade Pašićevega znanega posredovanja v zadevi popravila naših vagonov v Adamovu so imeli participirati Rade Pašić, soprog znane vdove Milin in Tartaglia. V aktih se govori o 5, drugače o 6 milijonih. Zanimiva je obramba Rade Pašića od strani njegovega branitelja pred sodiščem, kjer se slika kot »največji dobrotvor države«, ki se je bavil le z rudami in vse nalaгал v dobrobit splošnosti. — Na jutrišnji seji se nadaljuje pregled sodnijskih spisov. Rade Pašić se nahaja pri svojem očetu v Monte Carlu, med tem pa je v Belgradu proglašen nad njegovo imovino konkurz. V Belgradu se pričakuje, da se bo z Nikolom Pašićem vrnil tudi njegov sin v državo.

Davčni zakon.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) V davčnem odboru se je danes razpravljalo o davku na dohodke podjetij in obratov. V čl. 46. se podjetja in poklicna dela dele v tri skupine. V prvo skupino pridejo trgovska in industrijska podjetja ter obrati z več kot dvema pomočnikom; razen tega banke, hoteli, apoteke itd. V drugo skupino spadajo odvetniki, notarji, zdravniki, živinozdravniki, inženjerji, babice, privatni učitelji in godci. V tretjo skupino telesni delavci. Poslanec Pušenjak graja, da se v tem členu ne uvažuje oni člen ustave, ki zahteva obdavčenje progresivno in po davčni moči. Zahteva razvrstitev po višini dohodkov in se čudi, da se uvrščajo odvetniki, notarji itd. v drugo skupino, a mali obrtniki v prvo. Predlaga, da se črta tretja skupina, ker se s tem vzdržuje nesocialen in krivičen davek na ročno delo. Obdavčenje vseh trgov., industrijskih in obrtniških podjetij z nekim davčnim merilom brez ozira na dobiček je nepravilno. Davčno merilo bi se ojačilo, ako bi se davek odmerjal na podlagi dohodkov posameznih podjetij. — En radikal je govoril v smislu Pušenjakovih izjavljanj, en radičevac pa je stavil vprašanje v zadevi ribolova. Sklepanje o tem členu se je odložilo, ker je bil minister mišljenja, da je treba ta člen nekoliko spremeniti. Čl. 47. davčnega zakona določa, da se vsako podjetje smatra kot poseben davčni objekt in to tudi v tem slučaju, ako bi centrala in filijalka nosile iste davčne obveznosti. Posl. Pušenjak opozarja na čl. 48., ki se tiče družb, ki odreja skupno odmero davka za centralo in filijalko. Ker ne gre, da bi se z industrijskimi in trgovskimi podjetji drugače postopalo, kakor z družbami in ker je tehnično nemogoče pravilno označiti dohodke filijalk, predlaga, da veljajo tudi za ta člen v čl. 48. zavzeta načela. Navzlic temu, da so vsi opozicijski poslanci ter en radikal bili za predlog, se je navedeni člen sprejel. Naslednji členi se bodo obravnavali na prihodnji seji davčnega odbora.

VPRASHANJE POSL. PUSENJAKA GLEDE OKR. GLAVARJA VOVSKA.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Narodni poslanec Vladimir Pušenjak je poslal notranjemu ministru g. B. Maksimoviću obširno vprašanje glede okr. glavarja Frana Vovška v Gornjem Gradu, proti kateremu navaja poslanec veliko pritožb.

O slovenski inteligenci.

Maribor, 24. avgusta.

Morda oni del slovenske inteligence, ki se imenuje napredna, še ni bil nikdar tako v negotovosti, kam naj krene, kot je dandanes. Živo je začutila, da je popolnoma ločena od svojega naroda, ker je sledila drugačni ideji kot jo ima narod sam, ker ni šla z njim in za njega, ampak proti njemu, pač pa z SDS. Da se je ta slovenska inteligenca tako zmotila, je kriva predvsem SDS, ki se je ves čas po prevratu smatrala kot edina njena voditeljica.

Prihajajo pa časi spoznanja, da je SDS speljala tako zvano napredno slovensko inteligenco na slepo pot. Ta pojav smo opazili med raznimi kulturnimi delavci, med raznimi stanovskimi organizacijami, zadnji čas celo tam, kjer je SDS imela največjo oporo, med učiteljstvom. V kratkem bomo mogli opaziti isto tudi med trgovskimi in obrtnimi krogi. Ni še zaključena doba, da se to spoznanje splošno razširi, a širi se vendar tako hitro in tako močno, da se bo slovenska inteligenca prej kot se je pričakovalo, otresla duhovnega vodstva protislovenske SDS.

V tem položaju neorijentiranosti slovenske inteligence pa je nastopil nov voditelj — dr. Kukovec s svojo izjavo v »Narodnem dnevniku«. Takoj v začetku pravi, da je skozi tri leta skušal doseči pravo orientacijo slovenske inteligence. Ker jo je iskal izven kroga SDS, so ga izruvali iz svojih vrst tisti, ki jih je branil. Pridrži se je voditelju hrvatskega naroda ter izjavil, da bo z njim in po njem »slovenska inteligenca zopet sebe našla«.

Slovenska inteligenca, ki je pod vodstvom SDS gledala daleč na jug, da ji je zdaj pogled opešal, naj pogleda pod vodstvom dr. Kukovca malo bližje — na hrvaško vodstvo in taktiko Radičeve. Ta preorientacija naše napredne inteligence kaže, da gre na bolje, a nikakor še ne, da je že dobro, da je prava orientacija s tem že dosežena.

Slovenski narod ni izgubil svoje narodne orientacije in jo še vedno zvesto čuva. Ta orientacija je slovenska narodna zavednost in zavest bratstva s Hrvati in Srbi in ostalimi Slovani. Ta orientacija vsega naroda mora postati tudi orientacija celokupne slovenske inteligence. Dr. Kukovec s svojim pozivom obstaja na pol poti, zato ne bo mogel on, ki hoče svoje življenske moči posvetiti rešitvi tega problema, dati oni slovenski inteligenci, kateri je blizu, prave orientacije, kot jo obljublja.

Z meje kličemo vsej tej slovenski inteligenci, naj sledi orientaciji svojega naroda in ne koncepcijam ljudi, ki so narodovo orientacijo izgubili in tavajo ter se oprijemljejo srbske ali hrvaške orientacije. Na narodni meji vemo, da je naš narod v zadnjem času zaostal tudi vsled tega, ker se mu je njegovo lastno razumništvo odtujilo. Da ni bilo vsaj nekaj čuječih čuvarev narodne zavesti, v prvi vrsti katoliške duhovniške in laiške inteligence, ne vemo, kje bi bili že danes na svojih narodnih mejah.

In preko naših mej se pozna, izredno pozna, da je bila orientacija večine slovenske inteligence napačna. O tem vedo oni tam preko marsikaj povedati. Molče so čakali in še čakajo na preorientacijo. Dr. Kukovec sicer pravi, da je imel Radić glede naših neodrešenih bratov govor, da nikdo ne more boljšega govora »držati«, a vendar vemo tu in onstran meje, da ti hrvaški govori niso vzbudili slovenske narodne zavesti, še manj pa povzročili kako slovensko narodno-obrambno delo.

Čas je, da se oni slovenski inteligenci, ki še ni našla prave smeri, odkrito pove, kako nujno je, da se orientira čimprej po orientaciji svojega naroda. Čimprej se bo to zgodilo, tem prej bo rešen ves problem enakopravnosti, problem zedinjenja, problem naše države same.

RADIĆ JE SLABO RAZPOLOŽEN.

Zagreb, 24. avg. (Izv.) Danes jutraj ob 10. je prispel v Zagreb Stjepan Radić. Bil je jako nerazpoložen in ni dal nobenih izjav. To je najboljši dokaz, da ni opravil v Belgradu ničesar glede svoje zahteve, da se Nikić iz vlade odstrani. Njegovo slabo razpoloženje je prešlo tudi na njegovo okolico, ki je jako razervirana.

PROPADANJE ZEMLJORADNIŠKE STRANKE.

Split, 24. avg. (Izv.) Zemljoradniška organizacija v Dalmaciji se nahaja v procesu popolnega razpada in gre samo še za formalno likvidacijo zemljoradniške organizacije v Dalmaciji. Včeraj se je vršila tukaj konferenca zemljoradnikov, na kateri se je govorilo o tem, da se čimprej skliče konferenca, ki naj končno javno sklene likvidacijo društva. Radić je poslal radi tega zemljoradnikom v Dalmacijo pismo, v katerem jih poziva, da stopijo v njegovo stranko.

VPOSTAVLJEN ŽELEZNISKI PROMET.

Osiijek, 24. avg. (Izv.) Danes je vzpostavljeno železniški promet med Osijekom in Bogojevim. Promet gre samo do bogojevskega mosta, ki ga je bila voda popolnoma zrušila. Od tega mesta naprej gre promet preko kupa vlodov na drugo obrežje.

Angleška rudarska stavka se krha.

London, 24. avgusta. (Izv.) Potovanje vodje rudarjev Cooka ter drugih rudarskih voditeljev po pokrajinah, kjer so rudarji jeli omahovati, je imelo za posledico, da se je močno zmanjšalo število onih rudarjev, ki so bili pripravljeni, da zopet nastopijo delo. V mnogih slučajih so štrajkujoči napadali stavkokaze. Jutri se vrne izvršilni odbor v London nazaj. Ker se ministristvo nahaja skoro polnoštevilno na počitnicah, je sporočila angleška vlada Cooku, ki je bil namignil možnost novih pogajanj, da je za eventualno konferenco vedno na razpolago eden izmed ministrov. Po najnovejših poročilih pa je Cook direktno izjavil, da se bodo še ta teden vršila nova pogajanja, ker je jasno, da se stavka ne more zavleči v neskončnost. Pri naslednjih pogajanjih z zastopniki rudniških

lastnikov se bodo odprla vsaj ena vrata. Z ozirom na to je Baldwin dal vedeti, da je pripravljen prekiniti svoj dopust, ako bi se pokazalo v bližnjih dneh, da bi bilo to potrebno.

London, 24. avg. (Izv.) Tajnik rudarske zveze je imel v Southnornmantonu (grofija Derby) govor, v katerem se je izrazil pripravljenega, da sklene mir na osnovi najmanjše dnevne plače 10 šilingov.

London, 24. avg. (Izv.) V Nottinghamshire je prišlo ponovno do spopadov na ulici, ker so stavkujoči rudarji, oboroženi s palicami, zasledili dohode k rudnikom in hoteli zabraniti nestavkujočim rudarjem, da gredo na delo.

London, 24. avg. (Izv.) Po dosedanjih poročilih dela v vseh rudarskih okrožjih skupno zopet 36.000 rudarjev.

Pred jesenskim zborovanjem Društva narodov.

Zeneva, 24. avgusta. (Izv.) Jutri se prične v Ženevi drugo zborovanje narodnih manjšin, katero bo otvoril predsednik dr. Vilfan, slovenski poslanec v rimskem parlamentu. Na zborovanju bo sodelovalo 88 zastopnikov narodnih manjšin iz 19 držav. Na dnevnem redu bo razpravljanje o zajamčenju prostega razvijanja narodnih manjšin, o obrambi materinega jezika, o zagotavljanju vseh državljskih pravic narodnim manjšinam, predvsem popolne volivne pravice.

Zeneva, 24. avgusta. (Izv.) V krogih Društva narodov se vzdržujejo vesti, da bo angleški ministrski predsednik Baldwin, ki je ravnokar prispel v Aix les Bains, odpotoval k otvoritvi bližnjega zasedanja Društva narodov, da z osebnim nastopom doseže sprejem Nemčije v Svet Društva narodov.

Madrid, 24. avgusta. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta. Po seji je izjavil zunanji minister Janguaz, da so se posvetovali ministri predvsem o Tangerju in Društvu narodov. Vprašanji Tangerja in Društva narodov sta zaenkrat najbolj aktualni za Španijo. Zunanji minister je informiral kralja tudi o uspehih zadnjih razgovorov s tujimi diplomati v San Sebastianu.

New York, 24. avgusta. (Izv.) Iz Montevideo se poroča iz merodajnih virov, da bo republika Uruguay podpirala zahtevo Nemčije po stalnem mestu pri Društvu narodov.

Berlin, 24. avgusta. (Izv.) Nemška delegacija bo odpotovala na zasedanje Društva narodov šele potem, ko bo Nemčiji že zagotovljeno stalno mesto.

„Jutrov“ hokuspokus.

Vseh mogočih sredstev, laži, spletk in hujškanja se poslužuje glasilu SDS, da bi premotilo volivce v Trgovsko zbornico in tako kakega naivnega in omahljivca zvabilo na svojo stran. Najbolj hiti seveda pri tem goniti staro lajno o klerikalizmu in je naravnost pobesnelo v napadih na SLS. Boj za obrambo od centralizma ogrožene gospodarske eksistence Slovenije, v čegar znamenju stoji tudi te volitve, bi smrtni sovražniki vsega, kar je slovensko, radi zasukali na povsem drugo polje in mu vtisnili čisto političen, pred vsem ustavo- in kulturobojen pečat.

Najrajši bi »Jutro« celo to volivno kampanjo, kakor je to delalo tudi pri državno-zbornskih volitvah, proglasilo kot boj za ali proti državi in da je tisti, ki glasuje za združeno stanovsko listo, protidržaven, in državotvoren le kdor glasuje za nasprotno listo, ki jo je postavila SDS. Ker pa bi bila stvar na tak način vseeno malo preneumna in preiskantna, — tudi potrepeljivost ljudi iz trgovstva in obrtništva, ki danes iz strankarskih ozirov še vztrajajo na strani SDS, ima svoje meje, — pa izkuša to napraviti na indirektnen način in tako kompromitirati združeno stanovsko listo. Pa piše, da je glavni cilj SLS, izpremeniti stanovsko zastopstvo trgovcev, obrtnikov in industrijalcev v Sloveniji »v izzvaljočo avtonomistično postojanko, ki naj služi klerikalcem kot nova opora njihovih separatističnih stremeljenj.« Tako misli »Jutro«, da bo preplašilo ljudi, da se ne bodo upali glasovati za to listo.

Ali je »Jutro« naivno, če si domišlja, da bo s svojim hokuspokusom o separatizmu in protidržavnosti danes še koga teroriziralo? Če je skrb za lastni žep, za lastno eksistenco, za življenske interese gospodarske Slovenije, če je to separatizem in antidržavnost, potem pa naj le bo. Potem je pač vsak Slovenec, ki ni še čisto na glavo padel, separatist in antidržaven element. In če misli »Jutro«, da je samo v centralizmu priznanje državnega in narodnega edinstva in čeprav gre pri tem Slovenija na kant, potem naj se centralizma le še naprej oklepa z vso gorečnostjo kot doslej, samo ne verjamemo, da bi med slovenskimi trgovci in obrtniki še bil kdo tako s slepoto uderjen in »Jutru« in SDS v tako državotvorno državnost hotel slediti.

Kako SDS fabricira „stanovske“ liste.

V rokah imamo vabilo litijskeke gremija s podpisom tajnika Franca Lajovica ml., v katerem vabi nekatere odbornike gremijev Litija, Krško, Laško ter Brežice na sestanek teh »posavskih gremijev za soboto 21. avgusta v Zidani most, na katerem da se naj določi kandidat in njega namestnik za trgovsko zbornico. Tega sestanka štirih gremijev se je udeležilo vsega skupaj 14 odbornikov, med katerimi je bil edini g. Fortunat Čertanc, načelnik litijskeke gremija, pristaš SKS, vsi drugi pa ekstremni pristaši Zerjavove stranke. Prvo in glavno besedo je imel demokrat g. K. Elsbacher iz Laškega, potem Cimpršek iz Sevnice ter Umek iz Brežic. Sestanka se je kajpada kot nečlan udeležil tudi tajnik litijskeke gremija Lajovic. Seveda so se vsi zavzemali za kandidacijo Elsbacherjevo, ki je bila končno

izglasovana proti glasu g. Čertanca, ki je zbrane gospode opozarjal, da oni nikakor nimajo pravice, nominirati kandidate, ampak da je treba v prvi vrsti vprašati večlanjene trgovce. Mislimo, da je čisto jasno še tako zaslepljenemu človeku, da je ta sestanek bil sklican po navodilu SDS, koje eksponiran član — menda celo okrožni tajnik — je g. Lajovic ml., ki se veliko več peča z zadevami SDS stranke nego s trgovskim gremijem v Litiji. Omenjamo še, da je povabilo podpisal samo tajnik, ne pa načelnik, ki o tem pravzaprav niti vedel ni.

Pripomnimo še, da sta za sredo dopoldne sklicala v Ljubljano gremija ljubljanske okolice in Kranja, ki sta slučajno v demokratiških rokah, sejo gremijev, na kateri se ima »stanovska« lista sestaviti, na kateri bodo seveda le izraziti pristaši SDS, katere so prej že v tajništvu SDS odobrili. In potem se še upa SDS-arsko časopisje vpiti, da je Jelačin-Ogrinova lista, na kateri so pristaši vseh strank, razen skrahirane SDS, »politična«. Zakaj pa tega odločilnega sestanka ni sklical gremij ljubljanskega mesta? Zato ne, ker ni pod komando SDS, ampak je res stanovska organizacija, ki si ne da od nobene stranke predpisovati sklepov.

Zato opozarjamo trgovce že danes, da ne bodo nasledili tem »stanovskim« listam, ker je po vsem tem jasno, da stoji ves aparat SDS-arije, ki skuša z vsemi zvijačami s to listo preslepiti naše trgovstvo, za to listo.

Naš slovenski trgovec in obrtnik pa, ki sta vedno dvigala prapor neodvisnosti, bosta nedvomno z ogromno večino volila Jelačin-Ogrinovo listo, ker možje, ki bodo na tej listi, so mu porok boljše bodočnosti, »stanovska« lista, ki je le prikrita politična lista splošno osvražene SDS-arske stranke, ki je ravno našemu pridobitnemu stanu s svojim centralizmom in raznimi drakonskimi protidragnjskimi zakonji silovito oškodovala in kruto žalila naš stan, pa mora sramotno propasti.

Volivcem v trgovsko, industrijsko in obrtno zbornico.

Dasi SDS ve, da so stopile v boj proti nji vse stranke, torej SLS, SKS in radikali ter neopredeljeni, vara okrog volivstvo, da je ta proglašala izdala in podpisala samo SLS. Z vsemi sredstvi skuša odvrti volivstvo od skupnega nastopa ter se istočasno hinavsko skriva za zadugami. Volivstvo bomo pravočasno obveščali o vseh namerah SDS. Pozivljamo pa pristaše strank, združenih v volivnem odboru »združene stanovske kandidatne liste trgovcev, obrtnikov in industrijecev Slovenije«, da se ne dajo premotiti od SDS-arskih agitatorjev. Naše geslo je bilo: Vse proti SDS, pod tem geslom so se združile vse stranke proti SDS, in v tem geslu mora zmagati naš skupni program 22. septembra. Volivci — izkažite vzorno disciplino!

Da, tako jel

»Jutro« je poleg natolečevanj in frazarjenj o stanovstvu napisalo tudi to-le resnico: »Nobena gospodarska organizacija, ki hoče v miru napredovati, si ne more v lastno nesrečo in pogubo za predsednike postavljati ljudi, ki so fanatični in nestrpni strankarji.« Točno! Odtod ves boj proti SDS, odtod tudi bodoči obračun z ljudmi, ki so izrabljali stanovske organizacije v SDS-arske svrhe. Zato mora

SDS sploh izginiti. In menda se je tega zavedal tudi tisti dosedanjí SDS-arski trgovec z Dunajske ceste, ki je že preklekal kandidacijo na SDS-arski listi! In končno: ne more biti razen v vodstvu SDS trgovca, ki bi se boril proti združenim gospodarski fronti Slovenije, s katero stoji in pade!

Ne bo šlo, g. Petovar!

Gosp. Petovar trdi: »Moji razgovori z gg. Ogrinom in Jelačinom so bili zgolj privatni in več ali manj slučajni, bili so neobvezno razpravljanje o možnosti kompromisa.« Ugotavljamo ponovno: Dne 1. junija je prišlo med gg. Jelačinom, Ogrinom in Petovarjem do sledečega sporazuma radi kandidatnih list: Obrtni odsek: SLS 10, SKS 1, SDS 5 mest. Trgovina: SLS 5, Radikali 1, neopredeljeni 2, SKS 1, SDS 7. Gosp. Petovar je na to pristal in tako sta si gg. Ogrin in Jelačin zabeležila. Seveda, če so SDS-arski kandidati na obrtni listi »slučajno« pristali SDS in če je dr. Kramer »slučajno« vodil pogajanja kot SDS, je razumljivo, da so za gosp. Petovarja morda tudi te številke sporazuma več ali manj »slučajne«. — Pač pa ne bo SDS-arski polom 22. septembra nič več »slučajne«, ampak odločna volja gospodarskih krogov Slovenije, da mora SDS iz zbornice za vselej izginiti!

Škoda papirja, SDS in „Jutro“!

Nedeljsko »Jutro« se je ogrelo za poštenost, za red in mir, a menda ravno tako samo sebi verjame, kot en dan preje, ko je slišalo govoriti g. Rojino, ki ga pa na »Jutrovo« žalost sploh ni bilo v Ljubljani. »Klerikalci so do sedaj pri vseh volitvah v Trgovsko zbornico nastopali s samostojno listo«, piše. Da, a sedaj so se združili z vsemi, ki hočejo bojevati v zbornici pošten boj v gospodarski fronti Slovenije. A ker je ravno SDS tista, ki hoče še naprej uganjati v tej zbornici strankarsivo, diktatorstvo in denunciacije, in ker je ravno vsled svojih metod tako osvražena kot do sedaj še nobena stranka v Sloveniji, si ne upa nastopiti — ravno SDS — s samostojno listo, ampak se skriva za zadruge. A vse kvanje o »smotrenem delu za trgovce«, o »složenem delu, redu in miru«, o »strokovnem znanju«, o »dobrobiti trgovstva«, ki ga hoče SDS, ne bo nič pomagalo! SDS je premnogokrat dokazala, kaj prav za prav je in zna. S predsedstva deželne vlade je SDS šikanozno in brutalno zapirala slovenske trgovce in jim nalagala ogromne globe, brez pomisleka je določila še leto 1920. za vojno dobo, da so se našemu trgovstvu tem lažje jemali težki milijoni, in čisto resnico, kako misli prav za prav SDS o trgovstvu, je povedal član načelstva SDS, ki zdaj kvasi o »smotrenem delu za trgovce«, ko je dejal: »Slovenskega trgovca je treba tepsti z bičem kot fujakarskega konja, pa bo moral teči!« Pokora mora priti in o njej razmišljajte, pa bo edino umestno!

Prekmurje za skupno gospodarsko fronto cele Slovenije.

Maribor, 24. avgusta 1926.

Stranka SDS upa na uspehe še posebno tam, kjer je ne poznajo tako od blizu. Zato je upala posebno v Prekmurje, da bo mogla s svojimi zvijačami naloviti glasov, da zmaga pri volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico s svojo politično listo.

Danes smo prejeli poročilo iz Murske Sobote, da so prekmurški trgovci in obrtniki imeli dne 22. t. m. veliko zborovanje, na katerem so odločno obsodili razdiralno delo SDS in se soglasno izjavili za Jelačinovo stanovsko listo. Nikdar tako kot v teh razmerah je važno, da nastopajo vsi gospodarski krogi enotno, da se vpoštevajo za gospodarske ustanove tudi gospodarski stanovski momenti ne pa politična komanda, posebno ne, če jo hoče imeti SDS.

Poleg tega veselega sporočila lahko že danes napovemo, da bo SDS s svojo listo v kratkem doživela tako razočaranje, kot si ga niti ne misli. Dne 22. septembra pa bo tudi Prekmurje soglasno z ostalo Slovenijo povedalo, kar je imelo že dolgo na srcu!

Beležke

△ Veliki župani in g. ministrski predsednik. G. Maksimović in Uzunović sta rivala. G. Uzunović nič kaj rad ne gleda, da so veliki župani odvisni samo od g. Maksimovića. Zato je te dni izjavil: »Zadnjih pet, šest let n. pr. nisem prejel nobenega tako zvanega prezidialnega pisma od naših velikih županov, kar pomeni, da niso smatrali za svojo dolžnost, da me bodisi kot svoječasnega resortnega ministra, bodisi zdaj kot ministrskega predsednika obvestijo ter mi sporoče, kaj je dobrega ali slabega v njihovi oblasti.« Je res vse narobe v naši državi pod tem režimom. Ministrskega predsednika ne ubogajo veliki župani, Radića ne žandarji, Pučija ne načelniki, radičevce ne Nikić, ne radikali. In vendar Stjepan Radić pripoveduje po vseh shodih, kakšen sporazum da kraljuje pod to vlado!

△ Baltić in Pirkmajer. »Obzor« poroča, da sta se slovenska velika župana Baltić in Pirkmajer zaradi napadov Radića in dr. Korosca na nju »malo pobojala«, da ne bi frčala, pa je celo predsednik vlade g. Uzunović na Bledu opazil, »da se prisutni veliki župani odviše vrte oko ministra policije...« Vrtita se že dolgo, kako na bosta na koncu zveltela, se še ne ve.

Kaj se godi doma

Pred novim preganjanjem slovenske duhovščine na Primorskem.

Pretekli četrtlet se je vršilo v Gorici pod predsedstvom generala Ronchija napovedano zborovanje vseh zaupnikov in voditeljev fašistovskih krožkov na Goriškem. Sestanek je sklical zloglasni prof. Cavalotti, pokrajinski tajnik fašistovske stranke v Vidmu, ki je tudi imel glavno besedo. Sestanek je bil sklican z namenom, da se prouči potek raznarodovanja Slovencev. Prof. Cavalotti je imel dolgo poročilo, ki se je posebno odlikovalo po svoji brutalnosti; to pot se je Cavalotti vrgel z vso silo na gospodarske organizacije in na slovensko duhovščino. Človek bi mislil, da je odlični profesor enostavno prepisal govor Host-Venturija na zborovanju v Pulj. Cavalotti je govoril v začetku o panslavizmu, ki ga širijo med primorski mi Slovenci učitelji v šoli in duhovniki s prižnice, nadalje prosvetna in sportna društva in tisk. Duhovnik ni vedno propovednih ljubezni in miru; prebivalstvu daje na razpolago odprta sredstva proti Italijanom. Prejšnje vlade so to propagando dopuščale, a fašisti so napravili red. A treba je radikalneje nadaljevati. Uničiti je treba vse slovenske liste. Zadrugi zvezi v Gorici, v kateri so vključene slovenske posojilnice in zadruga in ki je prav za prav ekspozitura tujih bank, je treba postaviti nadzorno komisijo. Vsakega slovenskega učitelja naj nadzira en italijanski učitelj, ki mora biti fašist. Glede slovenskega duhovništva je znano, je nadaljeval Cavalotti, da je od glavarja, goriškega nadškofa, do kaplana v zadnji vasi v rovtah neuklonljivo in divje protitalijansko. Kadar ne izraža javno tega razpoloženja z neposrednim delovanjem, ga izraža po ovinkih, s podtikalnji in dvomi, ki so morda bolj škodljivi, ker vznemirjajo duhove. V področju njenega normalnega in naravnega delovanja je težko zasledovati cerkev. K sreči je duhovnik skoro povsod »magna pars« pri gospodarskih in prosvetnih organizacijah; in na tem polju ga bo lahko zadeti, ako ne drugače, pa z odstranitvijo. Toda predvsem ga je treba odstraniti iz šole, kjer poučuje otroke ne samo verstva, ampak tudi pisanja in čitanja v slovenskem jeziku, ki prihaja tako zopet skozi okno. Glede celotnega problema iztrebljenja Slovanov je Cavalotti dejal: Danes je absurdno misliti na kolonizacijo primorskih krajev, ki bi sledila izhodu v masi slovenskega prebivalstva. Ne ostane drugega kakor asimilacija. Cavalotti je še posebej napadel krščanske socialiste.

General Ronchi ni prav nič zaostajal za Cavalottijem s svojimi predlogi, in ga celo prekašal. Asimilacija Slovencev se mora izvršiti in vsak način kot so že očetje izvršili asimilacijo drugorodcev ob Nadiži. Mi moramo računati na oni konfident vojakov, katerega nam bo dalo drugorodno ozemlje. Tudi ti vojaki bodo morali dati dokaz svoje hrabrosti in vrlosti. Tega ne bomo dosegli s starimi sistemi Nedoelgo, pravi dalje gen. Ronchi, je razložil na nekem zborovanju v Rimu krajevno situacijo zadevajočo drugorodce. (Prip. ured. Pred mesecem smo poročali o zborovanju prefektov in političnih fašistovskih tajnikov naših krajev v notranjem ministrstvu.) Takrat je razumel, da so vsi enih in istih misli v dosego zaželjene asimilacije. Poprej se ni enotno postopalo. Nekateri prefekti so postopali v asimilacijskem vprašanju z mnogo bolj odločnim kriterijem, drugi pa bolj zmerno ter so se tako oddaljili od revolucionarnih smernic fašizma, ki je hotel da bi se v boj vpletlo tudi drugorodno vprašanje ter se rešilo z vso odločnostjo. Sedaj pa velja ena sama beseda: ali z nami, ali proti nam! Drugorodci morajo imeti najboljše voljo postati dobri Italijani. Kajti v nasprotnem slučaju se bomo zatekli do skrajnih sredstev. Zahtevalo se je od pristojnega ministrstva, da se raz-

puste ona drugorodna združenja, ki niso v skladu z italijansko akcijo in bila razpuščena.

Ronchi je zopet sprožil misel, naj se prične izdajati fašistovski list v slovenskem jeziku. Predlagal je, naj se tudi iz IV in V. razreda ljudske šole izžene slovenščina. Neki drugi govornik je predlagal, naj se odpustijo vsi slovenski železničarji (teh na Primorskem ni več, ker so bili vsi premeščeni v južno Italijo). Nekdo drugi je zopet zahteval, da se odpustijo vsi slovenski občinski tajniki.

Kdor prečita ta poročila, bi mislil, da gre za sestanek kakih nedozorelih prenapetežev, tako gorostasni se zdijo novi načrti proti Slovanom. A sestanek so se udeležili večinoma sami odgovorni ljudje in celo starčki s plešo na glavi kakor senator Bombig in poslanec Marani! Torej gre za dobro premišljeno, smotreno kampanjo proti Slovanom, a predvsem proti duhovnikom, ker druge slovenske inteligence na vasi več ni.

Zopet tiskovna obsodba.

Včeraj se je vršila pred deželnim kot tiskovnim sodiščem v Ljubljani obravnava, v kateri je nastopil kot obtožitelj šolski upravitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, ki je tožil odgovornega urednika ljubljanskega dnevnika »Narodni dnevnik« gosp. Aleksandra Železnikarja pregreška klevete po členu 52. tiskovnega zakona, ker je razglasil v svojem listu članek pod naslovom »Pirova zmaga proti deklaracem«, ki je izšel kot odgovor na nekotno »Jutr« z dne 18. aprila in po kateri se je čutil tožitelj užaljenega. Po raznih govorih zastopnikov zasebnega obtožitelja in zagovornika je razglasil predsednik senata po kratkem posvetovanju sodo, s katero je bil obsojen odgovorni urednik na en mesec zopora in 5000 Din denarne globe, dalje mora plačati vse stroške in objaviti to sodo v svojem listu.

Tri osebe utonile.

Hrvatovi iz Ižakovec v Prekmurju so hoteli prepeljati na drugo stran Mure vejevje. V čolnu jih je peljal brodar. Med vožnjo se je veslo zlomilo in tako je bil čoln prepuščen na milost in nemilost deroči vodi. Ta ga je pograbila in ga treščila v steno mlina. Oče in sin sta se na dobro srečo ujela za bruno in se rešila, mati, hči in brodar pa so padli v vodo. Rešil se ni noben izmed njih. Hčer so že izvlekli in jo v nedeljo popoldne tudi pokopali, o materi in brodarju pa še ni sledu.

Izredno velik morski pes, dolg 6 m, težak 1500 kg, ki so ga 19. t. m. ujeli ribiči pri Sv. Jakobu nad Crikvenico.

Iz Prekmurja nam poročajo še o tej nesreči: Dne 21. t. m. je Pavel Draškovič iz Gomilice peljal v Zamostje svojemu znanu peč. Z njim se je peljala 6letna hčerka. Ko jo je pri hiši v Zamostju pustil nekaj časa na samem, je padla v vodo. Ko so jo potegnili ven, je bila že mrtva.

SMRTNA NESREČA PRI MLATVI.

V torek so mlatili pri kmetu Alojziju Trunk v Ručmancih pri Sv. Tomažu oves z mlatilnico na vitel. Pri mlatvi sta bila zaposlena zakonska Andrej in Liza Petek, žetlarja iz domače vasi. Hitro, ko so začeli z delom, je segla Liza z grabljami preko mlatilnice po snopje. Približala se je pri seganju po snopju preblizu stroja, da jo je zgrabil sklep, ki veže drog vitlja s kolesom mlatilnice, od zadaj za krilo ter jo potegnil nase. Nesrečnico je zavrtelo trikrat na okrog in padla je na tla, ko se je krilo odtrgalo. Bolnico, kjer je pa umrla vsled notranjih poškodb že po eni uri. Letos se je zgodilo po Štajerskem zelo veliko in težkih nesreč pri mlatvi in to še posebno pri parnih mlatilnicah. Pri delu s stroji previdnosti in pazljivosti ni nikdar preveč!

POSKUSEN VLOM V MARIBORU.

V noči od ponedeljka na torek so poskušali vlomilci okraati gostilničarja Černovškega v Črtomirovi ulici. Najprej so skušali priti v klet. Vlomili so železni križ na oknu z železnim drogom, toda odprtina na oknu je bila preozka, da bi se mogel človek splaziti skozi. Poskušali so nato srečo na gostilniškem oknu, katerega so ravno odprli, ko je zaslišala gostilničarka šum ter pregnala s klici na pomoč vlomilce. Lopovi so nato pobegnili proti Studencem.

AGNOSCIRAN UTOPLJENEC.

Dne 18. t. m. je bil najden mrtev v Krki pri Št. Petru pri Novem mestu neznan moški, o čemer je poročal »Slovenec« dne 20. t. m. Sedaj se je dognalo, da je bil pokojni 47 letni Jakob Zeljan, železniški skladiščni delavec, pristojen v Ljubljano, rojen pa v občini Košana na Notranjskem. Po razmerah pokojnega nesrečnega se da upravičeno soditi, da se je iz samomorilnega namena vrgel v potuhnjeno Krko.

29. avgusta žrebanje loterije „Katoli. doma“ v Ljutomeru. - Kupujte srečke!

Iz domače zločinske kronike.

Prebrisani Ahmed.

V Ljubljano se je pripeljal bogat Bosanec, posestnik iz Brčke, ki je hotel pogledati, kako kupuje njegov prodajalec sadja, znan na ljubljanskem sadnem trgu pod imenom Ahmed Turkovič. Mož je hodil po trgu, toda Turkoviča Ahmeda ni bilo nikjer. Njemu je namreč poslal ta Bosanec veliko sadja za razprodajo. Ahmed je pridno prodajal, toda denarja ni poslal nobenega svojemu dobavitelju, izgovarjajoč se, da kupuje izobno in bosta poravnala po seziji. Dalje je opeharjem Bosanec tudi zvedel, da je ta njegov Ahmed delal nenavadno ostro konkurenco vsem drugim trgovcem s sadjem, da je bil naravnost prevzet in se je začel pripraviti celo za mestno občino. Trdil je, da je bogat posestnik, pošten kmet in da prodaja svoje blago kakor on hoče, pa tudi na pol zastoj. Njemu je šlo seveda za to, da bi od Bosanca poslano mu blago hitro razpečal, zbral denar in nato pravočasno pred prihodom lastnika srečno popihal. In res je prebrisani Ahmed pobegnil z našega trga z lepimi denarji, opeharjeni Bosanec pa je ostal brez sku-pička za svoje poslano blago.

Tat na izprehodu.

Že parkrat smo opozorili kopalce ob Savi, Ljubljanici in Gradaščici, da naj bodo previdni in naj pazijo na svoje obleke in perilo. Sedaj pa so ugotovili, da se klati po teh krajih silno nevaren postopač in tat, neki Istenič, ki je bil že večkrat obsojen radi raznih tatvin. Zadnje kazeno so mu odmerili pred ljubljanskim deželnim sodiščem tudi radi tatvine in sicer osem mesecev ječe. Ta Istenič je pobegnil prejšnji teden zopet iz zaporov in kakor trdijo nekateri, ki ga osebno poznajo, so ga videli ob Savi. In res se je izvršilo tam že več tatvin. Kako predrzen je ta uha-jač, kaže še to, da je nekoč, ko je pobegnil iz preiskovalnega zapora, prevaral paznika, da so ga izpustili in se je še ponorčeval iz njega z besedami: »No pa z Bogom gospod paznik, pa na svide-nje!« — In morda se mu bo ta želja res kmalu izpolnila.

Vlom v Gozdu pri Kranjski gori.

Pred par dnevi je bilo vlomljeno pri posest-nici Katarini Brančevi v Gozdu pri Kranjski gori. Lopov je odnesel žepno uro, dve zlati verižici, ne-kaj perila in pa 120 Din gotovine. Vlomil je skozi okno, koder je tudi pobegnil.

Dva cigana

sta vlomila v Zagorici v trgovino Ivane Rodetove. Odnesla sta nekaj slanine in salam in pa okrog 200 Din kovanega denarja. Oba cigana domačini na videz poznajo, ker sta pohajala delj časa po okolici, sedaj pa sta izginita.

Pobegli kaznjenc.

Od prostega dela v Pekrah je pobegnil v kaznilniški obleki nevaren kaznjenc 39 letni France Čuš, doma iz Gajevcev pri Ptuj. Mož je po poklicu pekovski pomočnik in je bil že večkrat radi tatvine kaznovan. Zadnje kazni je dobil radi zločina javnega nasilstva in sicer poldrugo leto težke ječe.

Drobtine.

V eni uri naše srce napravi toliko dela kot bi človek 18 stotov dvignil meter visoko.

Brez direktne življenjske nevarnosti mo-re človek polovico svoje krvi zgubiti.

Kri človeka kroži od srca pa zopet naza-j do srca v 22 sekundah. Pri živalih je pa zelo različno. Pri konju 31 sek., psu 15 sek., kozi 14 sek. in pri domačem zajcu samo osem sekund.

Po davici, včasih tudi po zastrupljenju z mesom, se pripeti, da bolniku popolnoma opeša vid. Po nekaj tednih pa postane vid zopet normalen.

Ciril Rejc:

Trsat.

(Spomini na romanje Ločarov.)

V zlato jutro beži romarski vlak. Beži, kot da ga je strah, ker se je izgubil v to pravljico divjino hrvatskega Krasa. Kakor da smo uto-tili v neizmerno, raskavo in zgubano božjo dlan! Srca drhte v tem skrivnostnem občutju samote sredi skal in grmovja in valovitega daljnega obzorja; širijo se v svežosti rose in meglice in umitega neba, pa v otroškem pri-čakovanju lepote, ki nam jih je ta dan še pri-pravil.

Nestrpní so romarji: ali se še ne bodo razmaknili hribi in se odprla širna morska plan? Tam kraljuje nebeška Mati, s toplim pogledom vabi. —

Razmaknili so se hribi. Morje! Gladko in mirno leži pod nami; tam na sredi se je vse-dlo jadro kot metulj. Kot da spi okamenelo vse skupaj: morje in jadro, Istra tam zadaj in Čres in Krk in še ta skalnata pokrajina okrog nas.

Drvim, drvim navzdol, med skalovjem, po nasipih, mimo trte, grmičevja, nad nizkimi hišami, s korci kritimi. Temnomoder se skriva pod nami zaliv; na koncu v zatišju se je Bakar trudno zgrudil v breg in mežika v solnčni dan.

Na dnu smo. Morje; hiše v bregu kakor stopnice, tesno druga ob drugi. Prašna cesta, potem nabrežje, hrup in šum, most in straži dveh držav, romarske stopnice in stoletna be-račev, ki pojo, pojo, pojo svoje prošnje.

Cerkev na hribu, z drevjem zastražena; za strehami iz korcev se vzdiguje grad, mrko in

zamišljeno stoji ob strani in strmi v dolino. Doli se giblje mesto, luka, daleč v morje sega mol. Parniki, jadrnice; čakaajo, prihajajo, od-hajajo. Od morja v breg raste Reka, težko, trudno kakor Kras sam.

Polna je cerkev, cel sejem je pred njo: na trati pod drevjem, po zidu nad cesto. Šum kot v panju.

* * *

Zložno gre cesta navzdol. Drevesa, klopi-ce. Solnce žge. Morje — tiha, tiha plan. Na njem počivajo jadra tiho, tiho. Solnce žge.

* * *

Reka. Uniforme, solnčniki. Nabrežje. Mor-je diha komaj vidno; v taktu pljuska zelena voda ob obrežni kamen. Ladje. Ena bo odja-drala; v vrhove stoji štirje možje in vlečejo zadnje jadro kvišku. Galebi krožijo nad vodo, plavajo po gladini.

Na molu. Morje na obeh straneh. Gledam proti Čresu in Istri. Morje se iskri pod soln-cem kakor diamanti. Tam za njim so hribi kakor sivosinja meglica.

Dve bojni ladji sta pristali. Ameriški zvezdni prapor se vije na njih. Kreпки plavo-lasi mornarji. Good bye!

Solnce se niža. Morje je kakor bleščeča jeklena ploskev. Iskrenje se je zilo v en sam sijaj.

* * *

Samotna so pota za Trsatom, vsa s kame-njem ograjena. Kakor da hodim po ozkih uli-cah mrtvega mesta, v katerem spe tisočletja. Kope in kotanjaste dolinice, skala in zelenje. Smekve. Hrbet onega hriba tam zadaj je ves siv. le z blede zelenim prahom redko posut.

Za kamenitimi ogradami, v dolinicah, za nizkim drevjem se rišejo sence. Solnce se smehlja trudno; boža lahno, mehko... — Ali sanjajo tudi po teh kraskih brdih taka mehka občutja? Bolj zdravo bi bilo srce, če bi za-brila burja preko skal. —

Orgle buče. Mogočno valovi po svetišču slovenska pesem, vzdiguje se pred prestol Kra-ljice. Zgrabilo me je pri srcu. Kakor da pla-vam s to pesmijo nekam v neznano daljo in mi je pri srcu tesno od neznane slasti in bo-lesti. Tonem, tonem. O, da bi to valovanje ne usabnilo! — »Tolažnica žalostnih!« Kako, da me je zdramila prav ta beseda? Kdoveodkod se mi je vkradla otožnost v dušo. Tolažnica ža-lostnih... Gledam: Vsa cerkev jih je polna: stoji kot ukopani in preseče zro v oltar, utru-jeni, sključeni kleče po kotih. Moški in ženske, stari in mladi, v različnih nošah; od vseh stra-ni so prišli iskat tolažbe in moči. Izsušeni, rjavo žgani obrabi, ki jim je težko delo za borni kruh vtisnilo svoj neizbrisni pečat; bol-na, pepelnata lica, ki prosijo, da bi jim Bog zdravja dal. Istrani so tu in Istranke, ki jih v bedi še tujcev jarem žuli in smejo tu na Trsatu vsaj moliti po svoje. Mogočno doni pesem s kora, še silneje vpije gorje tu spodaj. — To-lažnica žalostnih... —

* * *

Veranda visi nad bregom kakor gnezdo. Nebo žari za Reko, nad Istro. Na Sušaku, na Reki, na morju, v Opatiji, Voloskem se priži-gajo luči. V pristanišču se zibljejo na vodi njih topli odsevi. Pred Opatijo, Voloskim na morju je lučica cela čreda. Veseli ljudje so odrinili od brega v ta lepi večer; glas mandolin morda

plava tam nad vodami in zaljubljena pesem in šala in smeh. Lučice migljajo na vodi. Ab-bazia... Mrka je za njo silhueta istrskih brd; žarenje na nebu je ugasnilo.

Med bregom in bregom je po mirni gla-dini razlito srebro mesečine.

Naši pevci pojo. Pesem za pesmijo vre iz prsi. Mehko in sladko se topi v sanjavi večer — mogočno in izzivalno kroži druga nad bre-govi, nad globeljo, nad mesto tja doli, kjer še-tajo snoparji. »Oj Triglav moj dom« pozdravlja slovensko srce čez kraške goličave. »Iz brat-skog zagrljaj« vriskaje prisega pesem; z za-nosom in z vlažnim bleskom v očeh poslušajo domačini. Potuhnjeno, mrko gleda krčmar, v očeh mu je pisano, da ni naše krvi. Kroži pe-sem, kroži nad globeljo, nad brdi.

Med bregom in bregom se preliwa srebro mesečine.

* * *

Ležim, zaspati ne morem. Gledam svetlo nebo, gledam srebrni pas, ki se tke od okna do tal. Tam nasproti vidim cerkev, vidim drev-je pred njo. Šišim šum množic. Enkrat otožno, zategnjeno, enkrat igravo pojo hrvatska de-kleta. Moja soba je polna pesmi in mesečine in sanj. Množice šume. V en vtis se zliwa vse: morje, morje... —

* * *

Lepo je to nedeljsko jutro. Tako jasna in čista, siva in zelena, je Učka gora tam na obzorju; zdi se, da raste tik pred nami.

Kakor mravljišče je Trsat. Vidj se: Ve-liko šmaren. Ura za uro poteka, uro za uro se stiska v cervki glava pri glavi. Vroče je tu, vse zbito je telo, ki omahuje v gneči — ljudje

Dnevne novice

★ **Za potnike v Orient.** Prof. dr. Slavič je spisal pred leti lično knjižico »V deželi faraonov«, ki se dobi v Ljubljani v Jugoslav. knjižarni za 5 Din. Opisal je v feljtonistični obliki šege in navade starega in modernega Egipta, pokazal sledi o izraelski zgodovini v Egiptu ter zveze Sv. pisma z egiptskimi razmerami. V celoti pa je to popis njegovega potovanja po Egiptu leta 1913., ki podaja tudi migljaje, kako se potuje po Orientu. Za potnike v Orient bo torej ta knjižica prav ljubka priprava, ki jim bo vzbudila željo, da se sežejo po drugih vodnikih po Egiptu.

★ **Diplomiral** je meseca junija na Mojsterski klavirski šoli drž. konservatorija v Pragi naš rojak pianist g. Anton Ravnik, brat prof. Janka Ravnika. Čestitamo!

★ **Zopet nekaj o vojnem razporedu.** Pišejo nam: Trije kmetje iz občine Stična so kupili konje na sejmu v Karlovcu. Pri nakupu pa niso dobili potrebnih vojaških listin. Zato jih je vojaško oblastvo pozvalo iz Stične v Celje k naboru konj in vozov. Može so izgubili tri dni in zapravili precej denarja. Dne 5. septembra se bo v Stični prebral vojni razpored 28 občinam; ali bi ne mogli takrat pregledati še teh par konj? Sploh prosimo gg. poslance, naj vojnemu ministru predložijo nepraktičnost in težave, ki so združene s sedaj upeljanim načinom vojnega razporeda, da se ukrene drugače, da bo ustrezno i vojni upravi i prebivalstvu.

★ **Obvestilo društvom.** Dobili smo sporočila, da finančna oblast pobira pri naših prireditvah 2 Din od vstopnice za poplavo. Obveščamo, da finančna oblast v to ni upravičena, ker je dotični odlok bil takoj razveljavljen. — Za vstopnice na razne prireditve pa je treba, kot smo že javili, plačevati 20 odst. do nadaljnjega, če se nam znova posreči dobiti nekdanje dovoljenje.

★ **Izpit za rez. adm. podporočnike ekon. stroke** so napravili po dvomesečni vaji v Prištini in Bitolju sledeči dijaki-Slovenci: Bačič Mirko, Ljubljana, Bauman Lev, St. Ilj, Bohak Ivan, Ptuj, Golja Josip, Ljubljana, Grad Boris, Novo mesto, Iskra Miroslav, Ljubljana, Končar Jože, Tržič, Lekše Jože, Mozirje, Košenina Jože, Maribor, Plestenjak Anton, Ljubljana, Vaupot Lovro, Slovenjgradec, Bergant Ivan, Medvode, Grom Milan, Novo mesto, Černe Lojze, Kočevje, Ilc Ivan, Ribnica, Milač Polde, Ljubljana, Paulič Efreim, Trbovlje, Paulovec Milan, Ljubljana, Prhan Jakob, Črna-Prevalje, Stanonik Jakob, Gorenja vas, Verčkovnik Jože, Slovenjgradec, Zen Jože, Novo mesto.

★ **Ormoški okraj.** V ponedeljek 30. avgusta ob 13 se vrši za sodni okraj Ormož ustanovni občni zbor obrtne zadruga oblačilnih strokov v klubovi sobi hotela Rajh (Bauer) v Ormožu. Pridite vsi obrtniki oblačilnih strokov iz celega okraja, ker gre za vašo korist. Volite može, ki vam bodo ostali ob strani! Okraj je velik, volite lastne ljudi, da ne bo zastopano le mesto.

★ **Neznan utopljenec.** V Laškem je priplavila Savinja na obrežje truplo neznanega moškega utopljenca. Truplo je že precej razpadlo in je moralo biti že najmanj mesec dni v vodi. Mož je srednje velik in oblečen v navadno delavsko obleko.

★ **Nov betonski most.** »Slovenec« *je že poročal, kako je razdrla in odnesla voda most pri Bišu pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah. Po razdrtu mosta na okrajni cesti so se lotili popravila, ki je bilo te dni končano. Ta teden bo izvožen novi betonski most prometno. Več mesečna vožnja po stranskem kolovozu je bila*

vztrajajo uro, dve. Od oltarja do vrat klečita stisnjeni dve dolgi vrsti, uro za uro hodi duhovnik s ciborijem med njima od oltarja do vrat, od vrat do oltarja; uro za uro poklekajo trudni in žalostni, vstajajo poživljeni. Slava Ti, Gospod, in Tebi, Tolažnica žalostnih!

Skoro brez žuma reže parnik zelenomodro gladko morsko plan. Reka se nam odmika, Krk vstaja pred nami. Na hribu kakor trdnjava stoji Omišalj. Ob bregu izmed drevja rasto vile. Tamle ena: skoro skrita med drevjem, sanja in prisluškuje šepetanju valov. In tu je Malinska v svojem zavetju. Pozdravljeno, gnezdece, mi plovemo nazaj! In zopet: vila med drevjem, Omišalj na straži; Kraljevica, Bakar in zopet Sušak. — Šest ur lepote; šest ur počiva pogled na vodah, na sivozelenih brdih, šest ur zaklepa zaklade za mrke dni med štirimi stenami. Napij se, srce, lepote za puste dni!

Vlak se poganja v klance, nad nizkimi strehami, nad trto, nad smokvami, med skalovjem. Za nami žari nebo; pod nami tone morje v nižino, v daljavo, v mrak. Utonilo... Za nami ugaša nebo.

Romarji tonejo v sen. Monotonno tolčejo kolesa v noč. Gledam sence, ki beže mimo nas; gledam zvezde, ki trepetajo na nebu. Moja duša prisluškuje. Petje od sinoči zveni pritaženo od nekdaj daleč, daleč; čudno jasno sega do mene šepetanje valov.

Sanjam: na obrežju med drevjem sloni hišica, vila, in prisluškuje daljnemu, daljnemu petju, prisluškuje šepetanju valov. Od brega do brega se preliva srebro mesečine — — O Adria ti moja, na svideniet

ob zadnjem deževnem vremenu nekaj groznega. Do osi so se pogrezala kolesa v blato. Težki vozovi in avtomobili sploh niso mogli voziti in če se je podal kak avto na ta kolovoz, je zagazil pol metra v blato in običal, da so ga morali izveči z več pari volov. Ta občinska cesta nikakor ni bila prikladna za promet, ki se vrši v tem kraju. Z zgradbo novega mosta bo konec čakanja in drugim mukam. Novi most je iz betona in močne betonske plošče se podpirajo železne traverze. Na vsaki strani mosta so štirje betonski stebri, tako da ima most tudi na zunaj lepo in prikupljivo obliko. Vsa dela je izvršil zidarSKI mojster Zupec od Sv. Ane v Slovenskih goricah. Stari most je bil lesen in se bodo preostali njegovi deli prodali na dražbi.

★ **Neizročljive poštne pošiljke za mesec julij 1926.** Razglas o neizročljivih poštah je izšel te dni in je bil razposlan vsem poštam, kjer je v prostoru za stranke občinstvu razbešen na vpogled.

★ **Razpisane pošte.** Razpisano je poštarSKO mesto pri pošti v Grobelnem in v Mokronogu. Prošnje je poslati v teku 14 dni na poštNO in brzojavno ravnanstvo v Ljubljani.

★ **Poskus samoumora.** V Breznu ob Dravi se je nahajala v neki gostilni družba fantov, med temi 23 letni Josip Verhovnik iz Ribnice. Nenadoma je omenjeni odprl žepni nož ter si prerezal grlo. Zadal si je težko in globoko rano, vendar si ni prerezal važnejših krvnih žil, tako da so ga prepeljali še živega v mariborsko bolnico. Samoumor je skušal izvršiti vsled ljubosumnosti.

★ **Zveza ribarskih društev v kraljevini SHS.** Dne 22. t. m. se je vršil v Zagrebu ustanovni občni zbor zveze ribarskih organizacij kraljevine SHS. Vsako ribarsko društvo v kraljevini je bilo zastopano po dveh delegatih. Zbor delegatov je sprejel pravila zveze, določil letno članarino, ki znaša za vsako društvo 12 Din za osebo, in končno izvolil prvi upravni odbor zveze. Odbor je sledeče sestavljen: predsednik g. dr. Valter Weber v Zagrebu, podpredsedniki gg.: dr. Avgust Munda, Ljubljana, Gjuro Terpinac, Zagreb, Branko Zigarac, Sarajevo, tajniki gg.: prof. Gjuro Kajtner, Zagreb, Zdravko Thaller, Sarajevo, in Jagarčič, Zagreb, blagajnika gg.: Ivan Leon, Zagreb, in Kozel, Karlovac, odborniki gg.: Anton Novak, Maribor, Anton Zorko, Celje, Rude Bergleitner, Ogulin, Artur Friedmann, Osijek, Karlo Frisch, Sarajevo, prof. Trgovčević, Osijek, Vasilij Ristič, Mostar, Slavko Plemelj, Bled. Razen teh so izvoljeni štirje odborniki namestniki, dva preglednika namestnika. Po formalnostih se je odbor posvetoval o načrtu novega ribarskega zakona.

★ **Kupei pozor!** Cena posestvom je strašno padla, tako da že lahko danes dobíš eno krasno posestvo (vredno 50.000 Din), vinograd, hosto itd. za 10 Din, ako naročiš in kupiš srečko bogate loterije prostovoljnega gasilnega društva v Kozjem. Posamezne srečke stanejo po 10 Din. Ako naročiš 3 ali več, jih dobiš 3 za 20 Din. Prodajalec dobi po dogovoru še popust. K srečkam se priloži položnica za plačilo. Nikdo naj ne zamudi sreče pri tej bogati loteriji, ker žrebanje je že dne 26. septembra t. l. Srečke se naročijo pri gasilnem društvu v Kozjem.

★ **Enakih misli.** Ker je ministrstvo pravde odredilo sodiščem v Vojudini, da uradno dopolne in popoldne, bo proti temu protestiralo tako sodno uradništvo kot odvetniška zbornica v Novem Sadu.

★ **Prepovedan kongres.** Sofijska vlada je prepovedala tretji kongres zemljoradniške omladine, ki naj bi se vršil letos v Sofiji in katerega bi se udeležil tudi Stjepan Radić in Milan Hodža.

★ **Zanimiva tiskovna pravda.** Pred zagrebškim sodiščem se je zagovarjal odgovorni urednik »Riječ« *Sporčić, ker ga je tožil znani Radićev financier Prpić, kateremu je »Riječ« *očitala korupcije in podkupovanje. Razprava se je preložila.**

★ **Novi zlatniki.** V nekaj dneh dospe v Belgrad prva količina zlatnikov po 20 Din iz Francije.

★ **Nove telefonske proge.** Trgovska zbornica v Skoplju je predložila ministrstvu za pošto in brzojav zahtevo, da se Skopje v najkrajšem času zveže z direktno telefonsko progo s Solunom.

★ **Zahteve delavskih zbornic.** Iz ankete delavskih zbornic v Varaždinu je bila poslana ministrstvu za šume in rude spomenica, v kateri se zahteva, da se rudarsko zavarovanje združi s splošnim delavskim zavarovanjem.

★ **Akcija proti malariji.** Koncem tega meseca dospejo v Belgrad delegati Rockefellerjeve ustanove gg. dr. Mandorato, dr. Uropatinski, dr. Markov in dr. Lobadov, da pregledajo sanitetne ustanove po celi državi, zlasti proti malariji. Sodelovalo bo ministrstvo za narodno zdravje.

★ **Falzikatorji na delu.** Dubrovniška komisija je prišla na sled falzikatorjem dvo- in enodinarskih novcev.

★ **Diplomatski obisk v Belgradu.** Poljski zunanji minister Zaleski poseti na jesen Zagreb in Belgrad.

★ **Nadaljnje žrtve Save.** Pri vasi Prečko pri Zagrebu so pri kopanju v Savi utonili 17-

letni delavec Josip Kele, 23 letna služkinja Pepca Lovrenčič in neki tujec, katerega identiteta se ni mogla ugotoviti.

★ **Razvrstitev policijskih uradnikov.** V ministrstvu za notranje zadeve je dogotovljen ukaz o razvrstitvi uradnikov tega ministrstva.

★ **Poneverbe pri zagrebškem knjigovodstvu.** Dosedanja preiskava je dognala, da je bilo pri knjigovodstvu zagrebške oblasti poneverenih 800.000 Din. Glavni krivec Miroslav Goričan priznava, da je poneveril 500.000 dinarjev.

★ **Vzpostavljen promet.** Na progi Vinkovci—Subotica se je podrti most toliko popravil, da je sedaj promet vsaj deloma vzpostavljen. Vozijo pa samo osebni vlaki.

★ **Nesreča pod tramvajem.** Franja Osko iz Požege je povozil v Zagrebu tramvaj in mu prizadel težke poškodbe na glavi ter odrezal desno nogo. Življenje je v opasnosti.

★ **Zopet železniška nesreča.** Na postaji Gradec pri Križevcih je zavozil brzovlak v tovorni vlak. Težko je ranjen strojevodja brzovlaka Runderk.

★ **Nova občina.** Okolica Plitvičkih jezer se je organizirala v samostojno občino z imenom Plitvička jezera.

★ **Brezalkoholna Produkcija, Ljubljana.** Poljski nasip 10-I pošlje vsakemu naročniku »Slovenca« *zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!*

★ **Društvo za prodajo Singer šivalnih strojev Bourne in Co., podružnica v Celju,** obvešča vse svoje cenjene odjemalce, da je izstopil kot zastopnik pri nas g. Franc Zupanc iz Zalca in nima več pravice sklepati pogodb ter inkasirati za nas. 5752

POSAVČANI! V NEDELJO VSI V DOBOVO, KJER SE VRŠI VELIKA ORLOVSKA PRIREDITEV KRSKEGA OKROZJA.

Ljubljana

○ **Romarje na Sv. Goro opozarjamo,** da so bile izkaznice vsem odposlane. Ako bi kateri ne dobil, naj se zgleda v pisarni Prosvetne zveze. Priglasilo se je 1186 romarjev. Z izkaznico si pravočasno preskrbite na vstopni postaji polovično vozovnico do Rakeka. Ker vstopi v Ljubljani do 700 oseb, zato si preskrbite listke že v petek.

○ **Seja stolne prosvete in krščanske šole** za stolno župnijo se vrši drevi ob 8 v Jugoslovanski tiskarni.

○ **Vsega usmiljenja vredni.** Uboga, sicer še mlada in močna mati dveh malih otrok, oziroma žena železniškega uslužbenca, ki že dalj časa tabori po milim nebam, prosi kakoršnegakoli zaslužka, bodisi v kavarni, mlekarni ali kjerkoli, samo, da bi pomagala možu preživljati otroka, ki sta jih morala vsled bede oddati tujim ljudem. Pojasnila daje upravništvo »Slovenca« *pod »Sočutja potrebna družina«.*

○ **Srebrno poroko** sta praznovala v nedeljo na Brezjah z lepo slovesnostjo v krogu svojih sorodnikov in znancev g. Jožef Karu in njegova soproga Marija. Čestitamo!

○ **Obnova glavne pošte v Ljubljani.** Zadnje dni preteklega tedna so se pričela dela za zunanjo obnovo rečenega poštnega poslopja. Pri tej priliki se bo napravilo moderno dvigalo s pritličja na dvorišču v spedijsko dvorano, ki se nahaja v I. nadstropju v Prešernovi ulici. Z dvigalom bo silno ustrezno večletni želji poštne služabnikov, ki morajo sedaj po stopnicah vsak dan nositi na stotine težkih vreč. Pri tem prenašanju se je že več službno pohabilo, kar je hudo zaželo uslužbenca in kolikor toliko tudi poštno upravo.

○ **Osnutek spomenika padlim vojakom iz šentpeterske fars v Ljubljani,** ki je bil skozi cel teden na razpolago, je vzbudil splošno pozornost. V informacijo širši javnosti podajemo kratek opis: Na okrogli stopnici se dvigajo dijagonalno postavljeni štirje piloni v višini 2,20 m. Na zunanji strani teh pilonov bodo vpisana leta vojne, na notranji pa imena padlih vojakov. Okrogla stopnica se v sredi odpre, tako da ima v celem obliki obroča, ter ima v središču postavljeno kocko, na kateri stoji naslovni napis v podobi odprtega lista. Okoli te kocke raste trava, tako da nam ta srednji del simbolizira grob. Ves ta grob pa je obdan z visoko železno ograjo, ki obstoja iz križnih in konicastih motivov, ki predstavljajo trpljenje. Ograja sega nekoliko preko višine zunanjih pilonov ter se končujejo v krono s špicami — znak trpljenja ter vezi v smrti. Materijal celotnega spomenika je kraški kamen, kateri bo brušen, ograja okoli srednjega dela pa bo iz kovanega železa. V svrhu končne odobritve tega osnutka se vrši seja odbora danes v sredo 25. avgusta v gostilni g. Zupančiča na Ahacjevi cesti 15, h kateri se vabijo tudi drugi, ki se za spomenik zanimajo.

○ **Nič več tobaka v javnih lokalih!** Predvčerajšnjim se je vršil sestanek ljubljanskih gostilničarjev, kavarnarjev in restavraterev, na katerem se je razpravljalo o najnovejši odredbi finančne uprave glede prodaje cigaret po kavarnah in restavracijah. Finančna uprava je namreč s svojo zadnjo odredbo strogo prepovedala prodajo cigaret po kavarnah in gostilnah. In vsak gospodar je moral potrditi z lastnoročnim podpisom, da je vzel to prenovd

tudi na znanje. Kdor hoče prodajati cigarete v svojem lokalu, mora prositi za »dovolilo«. — Ljubljanski gostilničarji in kavarnarji so z ozirom na to sklenili na svojem sestanku, da v svojih lokalih sploh ne bodo prodajali cigaret in da tudi ne bo nobeden prosil za tozadevno »dovolilo«. — Vsem je neumljivo, kakšni vzroki so napotili monopolno upravo do te odredbe, ki je samo v njeno škodo. Mogoče bo zdaj uvidela, da je storila napačno in jo bo ukinila.

○ **Pričetek šolskega leta na I. deški meščanski šoli v Ljubljani.** Ponavljalni in vsi drugi izpiti bodo v dneh 27., 28. in 30. avgusta. Izpiti se vrše po redu, ki je razglašen na deški v veži šolskega poslopja na Prulah. Vpisovanje bo v sredo 1. in v četrtek 2. septembra vsakokrat od 8 do 12. Šolska sv. maša bo v petek 4. septembra; v soboto 5. septembra se prične redni pouk.

○ **Na I. drž. dekliški meščanski šoli (av. Jakob) v Ljubljani** bodo ponavljalni izpiti v ponedeljek 30. avgusta. V torek 31. se vrše izpiti privatistinj. Vpisovanje bo za vse razrede 1. in 2. septembra. Slovesna služba boja, h kateri morajo priti vse učenke, je v soboto ob 8 v stolni cerkvi. V ponedeljek 6. septembra ob 8 se prične redni pouk.

○ **Na II. državni deški meščanski šoli v Ljubljani** se prične šolsko leto v soboto 4. septembra ob 8 s službo boja. Vpisovanje bo v sredo 1. septembra ob 8 do 12. Ponavljalni, sprejemni in drugi izpiti se začne v ponedeljek 30. avgusta ob 8. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja. V ponedeljek 6. septembra ob 8 se prične redni pouk.

○ **Ljubljanski trg.** Včerajšnji trg so bogato založili z najrazličnejšim sadjem naši domači stalni branjevalci, naši okoličani in domačini iz Dolenjske in Gorenjske ter Bosanci in Banašani. Tako zelenjadni kakor sadni trg sta bila tudi zelo živahno obiskana. Počitnice in vroči dnevi se na trgu ne poznajo, ker kolikor je odšlo Ljubljančanov na letovišča in počitnice, toliko prihaja redno tujcev k nam, tako da promet skoro nič ne trpi. Na Vodnikovem trgu se je prodajalo uvoženo sadje tudi na debelo in sicer košare češpelj, jabolk in hrušk po težl. Košarice tehtajo po 20—25 kg in kdor rabi sadje za vlaganje, ali če si ga hoče več na enkrat nabaviti, je to jako ugodno. Na trg je prišlo tudi več kupcev, ki kupujejo razno sadje za izvoz, velike množine sadja, posebno malo slabšega, obtočenega in vnetega pa se prodajajo za žga-jekubo. Prav pridno posegajo naše gospodinje po bosanskih slivah za vkuhanje, ki se dobe po 2 Din za kg. — Okoličani so pripeljali na trg precejšnjo množino krompirja po 1 do 1,25 Din za kg na debelo. Pa tudi drugih pridelkov, kakor solate, ohrovt, kolerab, zeljnati glav in kumar je vedno več na trgu, samo cene se nekoliko trdovratno drže in ne padajo razmeroma z množino blaga in časom.

○ **Nesreča pri zgradbi.** Pri stavbi nove cerkve sv. Frančiška v Šiški se je ponesrečil zidarSKI delavec France Zarnik, doma iz Vira pri Domžalah. Padel je namreč z 12 m visokega odra. Zarnik je dobil notranje poškodbe in pa poškodbe po nogah, rokah in po životu. Poklicali so zdravnika in rešilni voz in so ga odpeljali v bolnico. Kljub precej težkim in številnim poškodbam upajo, da bo fant okreval.

○ **Požar barake na Tržaški cesti.** Včeraj zjutraj in sicer okoli 4 je opazil nočni čuvaj tobačne tovarne Anton Ambrož, da nekje gori in je kmalu ugotovil, da se je vnela dvoriščna baraka trgovca Jemca na Tržaški cesti. Ambrož je tekel takoj tja in je našel barako odprto, iz nje pa se je valil gost dim, v ozadju in skozi že nagorelo streho pa se je dvigal rdeči petelin. V naglici je potegnil kolo, ki je bilo priloženo pri vratih, nakar je prišel tudi že nočni čuvaj. Ko sta videla, da sama ne bosta pogasila ognja, sta poklicala ljubljansko gasilno postajo. In gasilci so bili takoj na mestu z avtomobilom, ter so v kratkem zaustili ogenj, ki bi bil lahko postal nevaren za vso sosesko. Zgorela je skoraj polovica barake in cenijo škodo na več kot 3000 Din. V baraki je stanoval čevljar Pipan, ki je imel v baraki poleg orodja tudi precejšnjo zalogo usnja, čevljarških potrebščin in poleg tega še večjo zalogo čevljev. Moža pa ni bilo doma, ker se je odpeljal na obisk k svojemu sinu v Italijo. Del barake, kjer je stala postelja, je popolnoma zgorel. Kako je ogenj nastal, je popolnoma neznan.

Maribor

□ **Duhovniška vest.** Za provizorja v župniji St. Ilj v Guštajnu je imenovan tamošnji kaplan Mirko Šturm.

□ **Novi dekan za Mežiško dolino.** Vodstvo dekanije Mežiška dolina je podeljeno g. Mateju Rieplju, duh. in konsist. svetniku krške škofije, župniku na Prevaljah.

□ **Državno žensko učiteljsko v Mariboru.** Na državnem ženskem učiteljskem v Mariboru se začne razredni ponavljalni in naknadni izpiti dne 30. avgusta ob 9. V I. letnik učiteljice ne more biti sprejeta nobena gojenka več. Vpisovanje gojenk v ostale letnike in učenk v vadnico bo 3. septembra od 9 do 12. Podrobnosti na zavodovi črni deski. — Ravnanstvo.

□ **Prosta stanovanja.** Stanovanjsko sodišče razpolaga s sledečimi stanovanji: 1. Radvanjska cesta 40, pritličje, 1 soba in kuhinja od stranke Valentina Justina. — 2. Dravska

J. Sedivy:

Položaj v boljševiški Rusiji.

Dogodki zadnjih tednov v Rusiji so vzbudili v vseh evropski javnosti živo zanimanje za to ogromno državo, ki je Evropi zavita v tajnosti polno meglo nepoznanja že od nekdanj, zlasti pa od prevrata, ko večina evropskih držav ne pusti ruskemu boljševiškem časopisu dostopa na svoje ozemlje. Sicer je zgrešena prenapla sodba nekaterih velikih zapadnoevropskih listov, da bo boljševiška Rusija v kratkem razpadla, čisto gotovo pa je, da doživlja sovjetska Rusija težko notranjo krizo. Misli se je, da se bo položaj razčistil koncem septembra, ko bi se naj vršil 15. vsruski boljševiški kongres. Toda glavni boljševiški izvršilni odbor, ki ima vso moč Rusije v svojih rokah, je pred kratkim odgodil kongres na pomlad 1927. Uradno se utemeljuje ta korak s tem, da so se v večini zveznih sovjetskih držav vršile zadnje volitve leta 1925 in da ne kaže v tako kratkem času razpisati novih volitev. V resnici pa so pravi razlogi drugačni.

Boljševiška stranka se nahaja namreč sedaj v težkem položaju, ker je razcepljena v več skupin. Večino ima Stalinova skupina, v kateri so sedanji vlastodržci. Ta skupina tvori nekako sredino. Najskrajnejši levici pripada Zinovjeva skupina, ki misli, da sedanja politika ni na pravih temeljih. Bori se proti naraščanju moči kmetov v stranki in zahteva čisto delavsko komunistično diktaturo. Tretjo skupino vodijo Medvedjev, Slapnjikov i. dr., ki zastopajo desno krilo, ki se čisto imenuje narodnobiljševiška skupina. Ona je naklonjena sporazumu z ostalimi socialdemokratsko orientiranimi strankami, predvsem s tako zvanimi menjševiki. Nekako med Stalinovo skupino in Zinovjevo grupo je skupina Trockega, v kateri je največ sovjetskega izobraženstva. Razen tega so še razne manjše skupine, kakor n. pr. Kalininova, ki zahteva, da igrajo kmetje večjo ulogo v stranki kakor dosedaj.

Razna krila in skupine pomenijo za vsako stranko krizo, za boljševike pa prav posebno. Boljševiška stranka je sicer sestavni del komunistične internacionale in njen glavni stebel, vendar boljševizem ni isto kakor komunizem. Boljševizem pravzaprav ni stranka in tudi ne samo gospodarski in družabni red kakor komunistične stranke. Boljševizem je tudi fanatična vera v brezboštvo. Nobena vera pa ne pripušta skupin in frakcij. Ruski komunistični stranki je dal Ljening tudi nekaj »verskega« značaja in kot najvažnejšo dogmo boljševizma je proglasil, da je stranka nedeljiva na frakcije. Po njegovem nauku so dolžni vsi komunisti z največjo vestnostjo in z vso energijo izvrševati vse strankine sklepe brez izjeme, tudi take, s katerimi se osebno ne strinjajo. Zato je pojav strujarstva z boljševizmom nezdružljiv.

Vse te različne struje so začele čim dalje bolj kristalizirati. Naj bi bile na 15. kongresu številčno še tako slabe, vendar bi že bile v obraz bistvu Ljeningovega nauka, ki ne dopušča nobenih frakcij, samo s tem, da bi se pojavile na kongresu. Sedanja večina bo imela neugodno stališče na kongresu že z avtoriteto tega, ker so od nekdanjih prvoriteltelj boljševizma ostali zvesti večini in Ljeningovim naukom samo še Stalin, znani ruski boljševiški ideolog Bucharin in Rykov, sedanji predsednik ruske republike, če izvzamemo zunanega ministra Čičerina in njegovega pomočnika Litvinova, ki skušata ostati nevtralna. Vse frakcije so edine v tem, da zahtevajo svobodni razvoj svoje skupine ter hočejo izsiliti, da se Ljeningovo dogma o nedeljivosti stranke zavrne. S tem bi dobile ideološki temelj in podlago za uspešni nadaljnji razvoj. Vse skupine se zavedajo, da s to svojo zahtevo posegajo v Ljeningovo dogmo, a svoj korak opravičujejo s trditvijo, da se nahaja boljševiška stranka sedaj v mnogo težjem položaju ko za Ljeninga in da več svobode ne more prinesiti škode sedaj, ko so že najširše množice vzgojene v boljševiškem duhu.

Ako se hoče večina dobro pripraviti na bodoči kongres, bo imela dosti dela, ker je zlasti Zinovjeva skupina razvila veliko delavnost. V vasi Petrovsko-Bazumovsko so odkrili celo tajno tiskarno, kjer so se tiskali Zinovjevi proglasi na vse člane boljševiške stranke. Skušalo se bo sicer na podlagi Ljeningovega nauka vsepovsod odstraniti pristaše opozicijskih skupin, toda kdo naj vidi v človeška srca in jih odkrije?

S silo pa se trajno ne bo dala zatreti opozicija v boljševiški stranki. Močan razlog za nastajanje opozicijskih skupin je pomanjkanje strokovne izobrazbe sedanjih boljševiških voditeljev. Boljševiško izobraženstvo se ni pripravljalo na revolucijo s strokovnim študijem, da bi moglo razumeti in potem samo prevzeti vodstvo vseh panog javnega življenja. Boljševiška inteligenca se je bavila samo s študijem socialnih in političnih vprašanj in z agitacijo, ni pa si vzgajala ljudi, ki bi mogli izvesti načrte. Boljševiki so sicer zasedli vsa najvišja mesta, toda večina tehničnih podjetij in organizacij upravnih edinic so morali prepušiti strokovnjakom, ki čisto niso njihovega duha. Ker v zgodovini niso videli uveljavljanje idej, so prišli do napačnih zaključkov in se niso mogli iz nje ničesar naučiti. Šli so celo tako daleč, da so izločili zgodovino z ostalimi duševnimi znanostmi iz učnega reda boljševiških srednjih in visokih šol. Tako voditelji

nimajo sposobnosti, da bi sami izvrševali svoje načrte, a največkrat jim manjka celo zmožnost, da bi presodili, ali so njihove teorije vobče izpeljive. Ravno zato pa se javlja po smrti genialnega Ljeninga tudi toliko nasvetov, kako čim prej uveljaviti vse boljševiške nauke in zato strujarstvo ter najraznovrstnejša nasprotja. Tako mislijo nekateri, da se ves proces vrši prepočasi in da treba nemudoma socializirati vseh 693.652 trgovskih in 222.805 industrijskih podjetij, kolikor jih je še v privatnih rokah. Trdijo, da se je boljševizem preveč odtujil mestnemu delavstvu in da ga treba bolj opreti na delavski proletarijat (Zinovjev). Drugi so mnenja, da se naj boljševizem nasloni na srednje kmete (Kalinin). Razen tega pa treba misliti tudi na osebna nasprotja, ki so po Ljeningovi smrti vedno večja. Samo svetniki so namreč zmožni zatajiti vse svoje ambicije in se popolnoma podrediti službi tako vzvišene in pozitivne ideje kakor je krščanstvo, boljševiki pa so čisto materialistično orientirani.

Vse opozicionalne skupine pa kažejo na veliko draginjo, ki jo navajajo za dokaz, da je

treba drugačne taktike. Z vprašanjem draginje se peča celo moskovska »Pravda« in navaja nekatere vzgled. Tako stane v Moskvi liter mleka 32 kopejk (9 Din), 1 kg masla 2,5 rublja (72 Din), 1 kg mesa 1—1,20 rublja (28—33 Din), 1 kg rženega kruha 0,5 rublja (14 Din); v Petrogradu in v letoviščih je draginja še mnogo večja.

Ni verjetno, da bi se večini posrečilo zatreti vsako opozicijo, še manj pa je mogoče, da bi opozicija dobila na prihodnjem vsruskem boljševiškem kongresu številčno premoč. Ker so med posameznimi skupinami take razlike, da je sporazum med njimi zelo težko mogoč, sama pa še sedaj nobena ne bi mogla prevzeti oblasti v roke, najbrž tudi ne bo prišlo do bojnega glasovanja. Zato se kriza bržčas ne bo končala s kakšnim globljim pretresom, a enkrat se bo morala stvar razčistiti do temeljev. Kajti prav v zadnjem času se tudi v Rusiji množe glasovi, iz katerih se more upravičeno sklepati, da mora prej ali slej le priti odločen prelom v boljševiški politiki, gospodarstvu in kulturni usmeritvi. Posledice bi seveda bile nedogledne.

Kulturni pregled

Ant. Mart. Slomška zbrani spisi

Ob priliki 125 letnice Slomškovega rojstva se je slovenski narod začel živahneje zanimati za svojega najodličnejšega sina. Ze blagopokojni župnik Mih. Lendovšek v Makolah je mnogo pripomogel k poznavanju Slomška s tem, da je zbiral njegove spise, a zbral jih ni, ker je med delom obnemogel in prekmalu umrl. Doslej je izšlo »Ant. Mart. Slomška Zbrani spisi« šestoro knjig, torej nekako dobra polovica, in sicer: I. Pesmi (1876), II. Basni, prilike in povesti (1878), III. Životopisi (1879), IV. Različno blago (1885), V. Pastirski listi (1890), VI. Pridige osnovane (1890). Posebej pa je izdala Družba sv. Mohorja kot molitvenik: Življenja srečen pot (1893) in Krščansko devišstvo (1894). Gosp. Lendovšek je nameraval izdati še šestoro nadaljnjih knjig »Zbrani spisi« z naslovi: VII. Pridige skupinske, VIII. Pridige raznovrstne, IX. Hrana evangelijska, X. Hrana apostolska, XI. Paberk (bratovščine itd.), XII. Kateheze. VII. knjiga (Pridige skupinske) je bila dogotovljena leta 1908, a še do danes ni izšla. Na prošnjo župnika Lendovška sem prevzel urejevanje VIII. knjige, zbral sem gradivo in ga že dobršen del priredil za tisk, pa je prišla vojska, z njo draginja, in tako na izdajo te knjige bilo več misliti. Med tem so nastala tudi različna mnenja glede pravopisa ter stavkovih in besednih oblik. Vnet častilec in poznavalec Slomškov, pok. prof. dr. A. Medved, je bil mnenja, če se v tem oziru kaj spremeni, potem to ni več Slomšek. Večina drugih pa je spet mnenja, naj bi se uredili »Zbrani spisi« po današnjem književnem jeziku, ker bi bili namenjeni širšim slojem, ne samo zgodovinarjem in znanstvenikom, ki itak te spise lahko proučujejo v izvirniku. Glede tega bi se lahko prišlo do sporazuma, je pa drugo važnejše vprašanje: založba. Po mojem mnenju bi bila v prvi vrsti v to poklicana »Družba sv. Mohorja«, da dovrši veliko oporoko in razkrije zakladnico truda in dela velikega svojega ustanovnika tudi sedanji generaciji s tem, da bi polagoma izdajala še ostale spise, bodisi kot redne knjige ali potem Mohorjeve knjižnice. Gradivo za vse te nadaljnje knjige se nahaja večinoma pri meni. Vsebinska teh ostalih spisov je nabožna, zato prosim predvsem č. gg. duhovnike za blagohotne nasvete in mnenja, ki jih naj izrečejo v »Vzajemnosti« in »Slovenec« ali pa tudi na moj naslov.

M. Zemljič, župnik v Sv. Tomažu pri Ormožu.

Kolektivno umetniško razstavo priredila v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani v dneh od 29. avgusta do 21. septembra 1926 Srečka Magolič star. in ml. (oče in sin). Kakor posnamemo iz elegantno opremljenega seznama slik, bo obsegala razstava 214 oljnatih pokrajinskih slik iz Slovenije, zlasti iz ljubljanske okolice. Magolič starejši nam je že davno znan in obištvu priljubljen pokrajinar. Tudi mlajšega poznamo iz predvojnih razstav v Jakopičevem paviljonu. Pripravljeni smo torej, zlasti ker tolikoštevilna oljnatih slik nismo vajeni videti na ljubljanskih razstavah, da obištvu ne bo prezrlo te prireditve. Odprta bo razstava vsak dan od 9. do 18. ure neprekinjeno. Šolam priporočamo korporativni obisk po zelo znižani vstopnini, kajti take prireditve vzbujajo v mladih srcih ne samo zanimanje za plemenito slikarsko umetnost temveč tudi ljubezen do lepe naše domovine.

—o—

Zanimiva kulturnohistorična razstava v dunajski dvorni biblioteki. Med počitnicami je prite zaklade, ki tvorijo danes gotovo največji zanimivo razstavo privatne biblioteke cesarja Maksimilijana I. Tedaj ko je knjiga, vsa pisana in skrbno ter ljubeče, čisto luksuzno opremljena s slikarjami, začetnicami, vignetami, bila še vsa večja dragocenost kot danes, je pričel zbirati Maksimilijan te zaklade, ki tvorijo danes gotovo največji zaklad ene najbolj slavnih svetovnih bibliotek. Prvi vtis razstave se zdi, kot da so razložene očem same miniaturne dragocenosti v obliki knjig seveda. Najmikavnejše, čarobne se spremenjajoče »modre« barve akvarelne seveda pokrivajo stotine in stotine pergamentnih listov. Kot da je jata oproščenih metuljev obsejala na drobnih listih. Slog je priča sto- in stoletne tradicije. V največjezič vijolični barvi, v nedosegljivem čaru zelene Mitis-barve, izredno živem in vendar tihem karminu so roke

Robič 186 točk, major Sparovic 184 točk in notarski kandidat Jezovšek 140 točk. Tekmovanje je zaključil prijateljski večer v hotelu »Meran«, kjer so se zmagovalcem razdelila lepa darila.

SUZANA.

Angleški vodilni sportni list »Sporting Life« (lajt-življenje) piše: »Gdena Lenglen je brez dvoma največja sodobna igravka tenisa, vsi sportniki se bodo spominjali njenih velikih sijajnih triumfov z največjim občudovanjem. Njen temperament pa ni šel vtric z njenim tehničkim napredkom.«

Neki drug sportni list piše: »Lenglenova je teniški ženi, nikdar prej še ni bilo takšnega posebnega razreda. Bila je visoko nad vsemi svojimi tekmovalkami; uspeh je že bil, če ji je katera mogla izvititi že eno samo igro; če je dobila dve, je bila vsaka na to že ponosna kot na uspeh svojega življenja.«

Sedaj je Suzana profesionalka. Bila je že prej, samo ne tako odkrito. Ali ni to profesionalizem, če nastopi v obleki te ali te tvrdke, da dela za trd-ko reklamo? Če pišejo tvrdke, Suzana nosi naše klobuke, da delajo reklamo zase? Z njenim dovoljenjem seveda.

Vprašali so jo, zakaj je postala profesionalka. Rekla je: »Moja kariera kot amaterka je končana. Imam brezprimerno skušnjo, da nisem bila nikdar premagana. To je veliko zadovoljstvo zame, in me to dejstvo veseli, tudi za francoski sport. Če sem pa gledala v bodočnost, sem videla usodo, ki me je pričakovala, in ta ni bila razveseljiva. Moja spretnost bo šla polagoma nazaj, za ostanek bom imela smo spomine. Okusila sem v mislih vso grenkobo, ki jo moraš čutiti, če si bil enkrat velik šampion, in so te nato polagoma pozabili. Premišljala sem, da sem že dosti naredila za sport, in da sedaj tudi sport lahko nekaj zame naredi. Zato sem sprejela ponudbo, da grem v Ameriko.«

Šah

ŠAHOVSKI TURNIR V LJUBLJANI.

V skupini A je mladi Tot porazil Agapiejeva, ki je sprva ugodno stal, pozneje pa je popolnoma pokvaril svoje izgledje in izgubil. Acimović je proti pričakovanju zmagal Mrzlikarja, ki očitno igra brez volje in ambicije. Pirce je Riesla odtrgal od vodečih s tem, da je krepko dobil partijo z njim. Vse ostale partije so prekinjene, kar nekoliko zakriva jasno sliko. Borba za prvenstvo v tej skupini je zelo huda in se ne ve, kdo bo končno pravak. Najboljše izgledje imajo Rupnik. Tekavčič in Tot.

Stanje po IX. kolu Kalabar, Rupnik 5 (1), Tot 5, Tekavčič 4½ (1), Riesl 4½, Agapiejev, Pirce 4, Jerošov 3 (1), Grenčurski 2½ (1) Acimović 2½, Mrzlikar 2.

Ostrejša je borba v skupini B, kjer je prvenstvo že odločeno. Pravak bo tu brez dvoma Kosta Rožič, tajnik jugosl. šahovske zveze. Noben od igralcev ga ne more več dohiteti. Za drugo in tretje mesto se bore Dernovšek, Furlani in dr. Singer. Dr. Singer je večerj igral z Vidmarjem, ki se je branil s siciljanko. Kmalu je nastala v centru komplikacija, ki jo je Vidmar izvrstno izrabil v svojo korist. Partija je zbudila mnogo zanimanja. Poljakov je hitro matiral Dumica, Rožič je nadvaldal Jonkeja in je zmagal po kratki borbi. Dernovšek sili v osprej in je dobil proti Didzinskemu po lepi kombinacijski igri. Marjanović je z Vogelnikom remiziral. Partija Furlani — Kulžinski je bila prekinjena.

Stanje: Rožič 7½, Dernovšek 6, Furlani 5½ (1), dr. Singer 5½, Didzinski 5, Poljakov 4½, Vidmar 4 (1), Kulžinski, Vogelnik 4, Jonke, Dumica, Marjanović 2.

Krekova mladina.

III. plenarna seja Krekove mladine se vrši v nedeljo, dne 29. t. m. ob 9. uri dopoldne, v prostorih kulturno prosvetnega odseka Delavske zbornice, Gradišče 2. Vabila smo razposlali vsem bližnjim podružnicam, katere naj se z ozirom na važnost dnevnega reda sigurno udeleže III. plenarne seje v obojestransko korist. — Načelstvo centrale.

Krekova mladina Zalog-Spodnji Kašelj. Tukajšnja podružnica Krekove mladine priredi kot običajno vsako leto, tudi letos svojo vrtno veselico, na vrtu gosp. Kozjaka v Zalogu. Na sporedu je med drugim tudi bogat srečolov in drugo. Tudi tamburaški zbor pod vodstvom tovariša Karla Mreine nas bo razveseljeval in kratkočasil. Vabimo vse prijatelje in Krekovce da prihitijo v nedeljo v Zalog med nas Krekovce. — Zaloški Krekovci.

Knjige in revije

Džungla II. del je izšel. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je ponatisnila podlistek v »Slov. gospodarju«. Džunglo, ali kakor se zove v drugih prestavah Tarzana. Povest o Tarzanu ima mnogo zanimivega, saj je prevedena skoro v vse evropske jezike. Marsikaj pa je bilo v povesti, kar je pisatelj sam, E. R. Burroughs, črtal. Tako so tudi v tej prestavi vsa kočljiva mesta in vse surovosti izpuščene oz. omiljene. Dočim Tarzana ni dati vsakemu v roke, je vendar Džungla prirejena na ta način, da jo lahko bere vsakdo. I. del Džungle stane 18 Din, II. del, ki je zdaj izšel, 14 Din in poština. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroska cesta 5.

Naznanila

Počitniški sestanek vseh dosedanjih absolutov in slušateljev viš. ped. šol v Zagrebu in Belgradu in ljubljanske in mariborske oblasti bo v soboto, dne 28. avgusta v Celju in ne v Rogaski Slatini, kakor je bilo prvotno objavljeno. Sestanemo se na celiskem kolodvoru po prihodu jutranjih vlakov. Vabimo tudi vse tiste, ki so prošli za sprejem. Opozorite tudi druge, ki bi morda prezrli to notico!

Polzvedovanja

Neki ubog nameščeneec je izgubil v ponedeljek dne 23. t. m. ob pol 5 popoldne od državnega kolodvora v Šiški do Opekarske ceste listnico z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj odda isto na policiji proti dobri nagradi.

Najden je bil v nedeljskem večernem vlaku iz Gorenjske majhen zavojček perila. Dobi se v Semeniški ulici št. 2, prililje.

Našla se je v soboto 21. avgusta na Dunajski cesti denarnica z majhno vsoto denarja in 1 pločevinasto znamko. Dobi se pri g. J. Karu, Glasališka ulica 10, IV. nadst., desno.

Sport

SPORT V MARIBORU.

ISSK Maribor—TSK Merkur 5:1 (3:1). Igra ni nudila posebnega užitka; zlasti Maribor je precej razočaral. Merkur pa je pokazal znaten napredek. Poedini igralci, zlasti vratar, so bili na svojem mestu.

ISSK Maribor 1. nar.—Svoboda 1. nar. 7:1. ISSK Maribor rezervi: TSK Merkur rez. 3:0. Lawn-tennis turnir za prvenstvo mariborske oblasti in za pokal »Marburger-Zeitung« se prične v soboto dne 28. t. m. na igriščih ISSK Maribora in SD Rapida. Turnir bo trajal več dni in udeležijo se ga igralci iz Celja, Ptuja in Maribora. Prvak mariborske oblasti dobi prehodni pokal »Marburger Zeitung«, ki preide v definitivno last dvakratnega zaporednega zmagovalca vseh treh prireditev v letih 1926 do 1928. Vodstvo turnirja je sledeče sestavljeno: predsednik g. Ivo Poljanec, vrhovni sodnik g. Josip Videmšek, namestnik g. Franc Bobič in vodja turnirja g. Evgen Bergant.

Strelske tekme mariborske podružnice Lovskega društva. Večraj smo priobčili imena zmagovalcev v nedeljski strelski tekmi, katero je priredilo mariborsko Lovsko društvo. Danes podamo nekoliko podrobnosti iz poteka te zanimive tekme. Tekmovanje se je vršilo na vojaškem strelišču v Razvanju. Udeležba je bila zelo številna, poleg strelcev je bilo tudi precej gledajočega občinstva, ki je z zanimanjem zasledovalo oster potek tekme. Streljanje se je pričelo ob 8. uri zjutraj ter končalo ob 19. uri. Dopoldan se je streljalo na lončene golobe. Zmagal je major g. Sparovic, ki je od 50 golobov zadel 49. V seriji 10 golobov je bil prvi ravnatelj gosp. Klobučar. Popoldne je sledil najzanimivejši del tekme, streljanje s krogljo v dvajsetkrožno tarčo in na srnjaka. Zmagovalce je ostal g. priročnik dr. Hugon Robič z 90 točkami (tarča) in 56 točkami na srnjaku. Skupno so dosegli: dr.

Gospodarstvo

J. Lindič:

Vinska kriza in še nekaj.

Kamor pogledam, povsod čitam in slišim o krizah. Kriza je tudi v — vinarstvu. Ni še dolgo tega, ko sem v »Slovenec« čital, da ponujajo vinogradniki v nekem kraju na Dolenjskem lanska vina po 5 Din! Zabolalo me je v srcu, ko sem to čital: vinogradnik mora v takih razmerah res priti na boben! Kako resnična je beseda: Weinland — armes Land!

Kriza je stiska. V stiski vsakdo, ki resno stremi po rešitvi, išče pota, oziroma izhoda iz zagate. Krene naprej, na desno, na levo, išče točko, ki bi mu pomagala kvišku. Toda v tej vinski krizi — se mi zdi — to ne velja. Nisem strokovnjak ter si ne prisvajam monopolne znanosti, oziroma neznanosti v nobeni stvari, zato sem čakal, dolgo čakal, da bi se oglasil eden izmed tistih, ki stoje na čelu gospodarskih organizacij in nisojo bleščeči naslov »gospodarskega strokovnjaka«. Ker je pa vedno še vse tiho, naj bo dovoljeno meni spregovoriti o tem samo eno besedo.

Vinogradniki ponujajo vino po 5, 6 Din, pa ga še težko prodajo. Konzumenti — in teh je vedno več — iščejo brezalkoholne sadne, oziroma grozdne soke, pa jih ni mogoče dobiti, dasiravno ponujajo 100—200 odstotkov več kakor trgovci z navadnimi vini. Na eni strani nadprodukcija zavrelih, to je alkoholnih vin, na drugi strani silno povpraševanje po brezalkoholnem grozdnem soku, kateremu ni mogoče ugoditi!

Da, to je kriza, pa ne samo vinska kriza, temveč kriza, ki jo za danes še ne bom imenoval s pravim imenom. Čemu še vedno dosledno preziranje brezalkoholnega gospodarstva? Komu v korist? Vinogradniku — ne! Konzumentu — tudi ne! Narodu, ki propada v pijančevanju? Še manj! — Preko te točke ne pridem. Stališča voditeljev, od katerih naši vinogradniki upravičeno pričakujejo vsaj dobro voljo in vsaj eno stezo v boljše bodočnost, v resnici ne razumem! — Treba se je otresti vseh predsodkov! Treba je študirati to vprašanje, ki se v zadnjih letih uspešno rešuje v mnogih državah (Amerika, Švica, Nemčija, Avstrija itd.) in poznati obširno svetovno slovnico, ki obravnava ta težki problem že leta in leta! Treba je slednjič tudi računati z dejstvom, da treznostni pokret — last non least — tudi pri nas stalno raste in se posebno med preprostim ljudstvom vedno hitreje širi prepričanje, da bo utonil naš narod v morju zgodovine, pozabnosti, ako se v zadnjem hipu ne — iztrezni!

Skrajni čas je, da naši gospodarski strokovnjaki zastavijo tudi na tem polju svoje moči! Kako trpka bi bila sicer nekoč sodba ljudstva, ki bi trdila, da se tega vprašanja niso hoteli lotiti pravočasno, ker je ta pokret združen s — treznostnim!

UMETNOSTNA RAZSTAVA NA POKRAJINSKI RAZSTAVI »LJUBLJANA V JESEN«.

Razstava, ki jo pripravlja urad Ljubljanskega velesejma z večjim sodelovanjem ekspertov-umetnikov, odnosno umetniškim odborom, obeta postati ena najlepših in najpopolnejših, kajti po dolgem času bo dana prilika združiti v nadse zanimivi reviji novejša dela skoro vseh slovenskih umetnikov.

Javnost se bo lahko seznanila z vsemi smernicami in strujami v umetnostnem stvarjanju Slovencev zadnjih let. V složenem krogu nastopa starejša generacija Savanov z Mla-

dimi in najmlajšimi, impresionisti, neimpresionisti, ekspresionisti in veristi, konstruktivisti najmlajših struj. Olja, tempera, pasteli, akvareli, risbe, grafike, silhuete rez, klparska dela v mavcu, kamnu, bronu, lesu, plakete, mala plastika in projekti arhitektov, vse to bo združeno v harmoničen pregled umetnostnega udejstvovanja in stvarjanja pri Slovincih.

RADIORAZSTAVA TVRDE IN AMATERJEV NA JESENSKI POKRAJINSKI RAZSTAVI V LJUBLJANI.

Ljubljanski radioklub, ki organizira radiorazstavo amaterjev in velesejska uprava, ki je prevzela razstavo trvd, sta že prejela lepo število priglaspov iz cele Slovenije, Hrvatske in Belgrade. Je pa to tudi prva večja razstava te vrste v Ljubljani, na kateri si bo premožnejši lahko izbral najmodernejši luksuriozni aparat, amater pa bo obenem videl, da se da prejemno radiopostajo napraviti tudi z malenkostnimi stroški. Razstava bo v paviljonu »F« in bo odprta tudi v večernih urah, ker se bodo aparati praktično preizkuševali z sprejemom radiofonskih prireditev. Za štiri najboljše amaterske aparate, ki jih bo določila in prisodila posebna strokovna komisija, so določene nagrade v višini od Din 500 do 150. Amaterji, ki so se priglaspili, naj svoje aparate izroče najkasneje do 1. septembra v lokalni radioklubu na velesejmu, paviljon D.

Prisilno posojilo za gradnjo železnice. Kakor poročajo belgijski »Privredni Pregledi«, je izdelal načelnik ravnanstva za gradnjo železnice g. Milenković projekt o gradnji železnice s pomočjo notranjega prisilnega posojila. Ministrski predsednik Uzunović se temu projektu ne protivi. Posojilo bi se vplačevalo 15 let; vsak davkoplačevalec pa bi bil prisiljen v razmerju z višino plačanega državnega davka podpisati posojilo. Kdor ne bi hotel podpisati posojila, bi se poklical na takozvano »gospodarsko mobilizacijo«, kjer bi moral delati gotovo število dni, v plačilo pa bi prejel obveznice tega prisilnega posojila. — Pod krinko posojila torej nameravajo uvesti nove davke, zvezane s kulukom, toda opremljene z obljubo vlade, da jih bo vrnila. Ker je danes naše gospodarstvo že tako propadlo, da finančni minister ne more izprežati niti obstoječih davkov, zato se nam ni bati, da bi ta kuriozni in obenem tako naivni predlog prodr.

Gibanje cen v veletrgovini v mesecu juliju. »Privredni Pregledi« prinašajo indeksne številke za mesec julij. Celokupni indeks cen je padel od 1495 na 1476 (za 15%). Razen v skupini poljedelskih proizvodov, je v vseh drugih skupinah zaznamovati lahko padanje cen. Cene poljedelskih proizvodov so se zvišale za 5%; cene živine in živinskih proizvodov pa so padle za 2%, ravno tako cene sadja in zelenjave za 4,5%, gradbenega materiala za 2%, kolonialnega blaga za 2% in cene industrijskih proizvodov za 2%.

Padanje obrestne mere v Avstriji. Vsled obilice denarja na avstrijskem denarnem trgu je zaznamovati nadaljnje padanje obrestne mere. Oficijalna diskontna mera se je pred kratkim znižala na 7 odstotkov, privatna diskontna mera pa je že padla pod 6 odstotkov in znaša sedaj 5 in trideset odstotkov.

Skrb bolgarske vlade za modernizacijo poljedelstva. Bolgarska vlada namerava nabaviti gospodarske šibkejšim poljedelcem moderne poljedelske stroje in to predvsem v onih vaseh, kjer se nimajo takih strojev. Ministrstvo za poljedelstvo je poslalo v Berlin posebno komisijo, ki je že sklenila tozadevne kupčije. Vrednost kupljenih strojev znaša preko 1 milijona zlatih mark. Tudi pri češkoslovaških tržakah je ta komisija sklenila večje kupčije in to predvsem za nabavo poljedelskih strojev in šivalnih strojev.

Znatno povečanje romunske produkcije petroleja. Produkcija surovega olja v Rumuniji je znašala v prvi polovici tekočega leta 1.507.000 ton napram 1.063.000 ton v prvi polovici l. 1925. in je torej narasla za 42 odstotkov.

Velika bresposelnost v angleški industriji. Vsled dolgo trajajočega štrajka v angleških premogovnikih postaja bresposelnost v ostalih industrijah vedno občutnejša. Brez ozira na bresposelnost premogovne delavce je število ostalih bresposelnih delavcev naraslo v zadnjih dveh mesecih od 1 milijona 34.000 na 1.700.000, torej kar za 64 odstotkov. Železarne in jeklarne so bile primorane odpustiti večino svojih delavcev. V maju in juniju je znašala produkcija surovega železa le 665.000 ton napram 1.699.000 v istem razdobju lanskega leta, produkcija jekla pa 78.500 ton napram 1.237.000 ton. V avgustu se je produkcija železa popolnoma ustavila. Zguba na mezdah premogovnih delavcev znaša do sedaj 40 mil. funtov, zguba na mezdah ostalih delavcev pa 26 mil. funtov. Vsled štrajka je angl. nar. gospodarstvo utrpelo silno škodo, ki se ceni na 140 milijonov funtov, kar predstavlja v našem denarju nič manj kot 38 in pol milijarde dinarjev ali trikrat toliko kolikor znaša naš državni proračun.

Zaupanje inozemstva v kreditno zmoglost Ogrske. Zetev je na Ogrskem končana in banke se pripravljajo na financiranje te žetve. Čeprav je stanje na denarnem trgu zelo povoljno, vendar se namerava polovico potrebnega kapitala, kakih 45 milijonov zlatih kron, najeti v inozemstvu v obliki kratkoročnih kreditov. Banke prejemajo vedno več ponudb za take kratkoročne kredite po razmeroma nizki obrestni meri 6%—7½%. Mlini in sladkorne tovarne so si te inozemske kredite že zagurali. V krogu budimpeštanskih bank se ceni višina tekočih inozemskih kreditov — brez ozira na mlinoske in sladkorno industrijo — na 20 milijonov dolarjev. Ogrski komitati so pred kratkim prejeli s posredovanjem londonske Rothschild skupine posojilo v znesku 2.25 milijonov funtov (preko 600 milijonov dinarjev). V kratkem pa zaključijo tudi ogrska mesta skupno posojilo v znesku 10 milijonov dolarjev, ogrske občine pa skupno posojilo v znesku 15 milijonov dolarjev. Kreditna zmoglost Ogrske se v inozemstvu zelo visoko ceni in to navzlic znane afere s ponarejevalci francoskih frankov. — Mi pa smo na naravnih zakladih tako bogata država, pa nam nihče nič ne zaupa.

Borza

Dne 24. avgusta 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.492—13.592 (13.49—13.53), Italija 183.65—184.85 (184.25—185.45), New York 56.46—56.76 (56.46—56.76), London 275.80 den. (275.15—276.35), Pariz 163—165 (161—163), Praga 167.43—168.43 (167.43—168.43), Dunaj 7.99—8.03 (7.99—8.03), Curih 10.948—10.988 (10.94—10.98), Curih. Belgrad 9.125 (9.125), Budimpešta 72.45 (72.40), Berlin 123.325 (123.20), Italija 16.725 (16.75), London 25.15125 (25.1525), New York 517.87 (517.62), Pariz 14.625 (14.80), Praga 15.325 (15.32), Dunaj 73.10 (73.10), Bukarešta 2.485 (2.425), Sofija 3.73 (3.73), Varšava 57 (57), Amsterdam 207.55 (207.60), Bruselj 14.10 (14.20).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.45—55, Kodanj 187.30—70, London 34.32—42, Milan 22.89—99, New York 706.55—709, Pariz 20—20.10, Varšava

78.25—85. Valute: dolarji 704.50, francoski frank 20.27, lira 22.87, dinar 12.51, češkoslovaška krona 20.90.

Praga. Devize: Lira 109.06, Zagreb 59.47, Pariz 95.05, London 163.82, New York 53.70.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 75—76, vojna odškodnina 295, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—195, zaklj. 195, Ljublj. kreditna 170 den., Merkantilna 90 den., Prastadion 865—868, Slavenska 50 den., Kred. zavod 165—175, Vevče 108 den., Stavbna 55—65, Seča 108 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 75.25—75.50, agrarni 40.5—41.5, vojna odškodnina aranž. 297—298, kasa 296—297, avg. 296—299, sept. 300—302, Hrv. esk. 120 den., Kred. 101—102, Hipobanka 55—56, Jugobanka 91.5—92, Prastadion 865—870, Ljublj. kreditna 170 zaklj., Slavenska 50—52, Srpska 190 den., Litorale 9 bl., Narodna 3950 bl., Eksploatacija 10—12, Sečera 340—390, Nihag 12 den., Gutmann 205—220, Slavex 120—125, Slavonija 31—32, Trbovlje 360—370, Vevče 108 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 832.000, Živno 713.000, Alpine 370.000, Greinitz 112, Trbovlje 440.000, Hrv. esk. 174.000, Hipobanka 72.000, Avstrijske tvornice za dušik 350.000, Mundus 1.076.000 Slavonija 36.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske smrekove, paralel, I., II., III. monte, 4 m, 14 mm, od 16 m naprej, media 23, fco vag. meja 1 vag. 580—600, zaklj. 580, Lipovi plohi, neobrobjeni, od 27 do 100 mm, od 2 m naprej, od 18 cm šir. naprej, fco vag. naklad. post. 1 vag. 575—575, zaklj. 575, smrekovi hlodi od 25 cm naprej, fco naklad. post. 200 bl., hrastovi hlodi od 30 cm debel. in od 2.50 m dolž. naprej, fco naklad. post. 380 den., bukova drva, suha, zdrava, meterska, do 15% okroglic, fco vag. meja 19.50 den. — Zito in poljski pridejki: Pšenica nova, fco naklad. post. 260 bl., pšenica bačka stara, fco naklad. post. 292.50 bl., pšenica domača nova, fco naklad. post. 280 bl., koruza, fco vag. nakl. post. 180 bl., koruza, fco vag. Sisak 195 bl., koruza defektna, fco naklad. post. 140 bl., rž domača, fco naklad. post. 175 bl., otrobi srednji, fco slov. post. 155 bl., oves novi, fco naklad. post. 155 bl., fižol beli novi, fco vag. naklad. post. za september 200 bl., krompir rani, fco vag. slov. post. 95 bl., laneno seme, fco Ljubljana 380 den., laneno seme Podravina, fco Ljubljana 370 den., seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. post. 100 bl.

RAZPIS.

Županstvo mestne občine Radovljica razpisuje dobavo

430 kom. 1 m dolgih cementnih cevi v premeru 50 cm.

Dobavni rok do 15. oktobra 1926.

Ponudbe je vložiti do 1. septembra t. l. Splošni pogoji se na željo pošljejo na vpogled.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 24. avgusta 1926.

Višina barometra 5088 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C.	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v mm do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7 769.9	13.2	89	WSW 0.5	10	megla	0.5	povprečni barometer višji ko včeraj za 23 mm
	8 770.1	13.3	84	mirno	10	megla		
	14 767.7	21.3	67	S 0.5	1			
	21 767.5	17.4	79	N 0.5	2			
Maribor	769.6	15.0	89	mirno	0			
Zagreb	769.6	17.0	90	SE 3	3			
Belgrad	8 767.5	15.0	87	NW 1.5	7			
Sarajevo	767.9	15.0	72	NW 1.5	2			
Skopje	765.0	18.0	48	W 3	5			
Dubrovnik	763.6	22.0	56	NNW 3	0			
Praga	7 768.4	11.0	—	SSW 3	7		0.3	

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Toplota Save pri Ježici je bila 24. VIII. ob 16. uri 14.2° C, Ljubljane pri Prulah pa 15.6° C.

Dunajsko vremensko poročilo za 25. avgusta: za malo časa lepo vreme, nekoliko topleje, pozneje temperatura pade, oblačno.

Sven Elvestad:

26

Železni voz.

Roman.

»Da, tukaj,« je odvrnil detektiv, »tu v kraju dogodkov sem bil sam. Toda imel sem svoje opravnike v Oslo in drugod. Detektiv potrebuje mnogo pojasnil, in tudi jaz sem jih mnogo dobival, tako o Gjaernaesu kakor o ubitem gozdarju.«

»Boljša pojasnila bi pa vendar mogli dobiti tu na mestu samem?« sem ugovarjal.

»Nikakor ne,« je odvrnil detektiv. »Nisem se hotel poučiti samo o gozdarjevem življenju neposredno pred njegovo smrtjo, ampak sem hotel tudi vedeti, kaj je delal sicer dan na dan v življenju. Saj je prišel iz Oslo.«

»Jaz sem ga tam večkrat srečal.«

»Vem,« je odvrnil detektiv. »Tudi o tem sem dobil sporočilo, s kom se je po navadi shajal. Vi se niste prištevali k njegovim ožjim znancem, vendar ste ga pa od časa do časa srečali v družbi, kamor je bila povabljen tudi Hilda Gjaernaes.«

»Tega se ne spominjam tako natanko; sicer je pa popolnoma mogoče. Hilda Gjaernaes in jaz sva občevala z ljudmi iste vrste, ko je stanovala v Oslo, in gozdar je vendar ljubil Hildo. Seveda je poskrbel zato, da je bil tam, kjer je bila ona.«

»Zelo pravilno sklepete,« je odgovoril detektiv, in spet je hušnil porogljiv nasmeh preko njegovih potez. »Lepo, toda sedaj ni, da bi govorila toliko o gozdarju, govoriva rajše o starem Gjaernaesu.«

»Da gotovo. In kaj ste zvedeli o njem?«

»Prvič dejstvo, da se je za slučaj smrti zavaroval za tridesettisoč kron. Znano vam je, da je živel pred štirimi leti, preden je izginil ali, kakor so takrat rekli, utonil, v zelo slabih razmerah. Pozneje je njegov sin stvari nekoliko uravnal, v glavnem s pomočjo onih

tridesettisoč kron, ki mu jih je izplačala zavarovalnica. Mladi Gjaernaes mi je pripovedoval, da je njegov oče žalilob zapustil tudi dve ponarejeni menici. Ravno te menice so pred štirimi leti grozile starčevi glavi, in strah pred pogibeljo je bil, ki ga je gnal tako daleč, da je uprizoril ono drzno in strašno komedijo. Stari Gjaernaes je bil strasten ribič, zato ni bilo ničesar čudnega, da se je dne 24. avgusta ob treh zjutraj odpeljal ribe lovit. Po dnevi nato so našli prevrnjen čoln in čepico ob obrežju. Smatrali moram za gotovo, da je pripravil svoj beg z veliko prebrisanostjo. Vso gotovino — kakih dvatisoč kron — je vzel s seboj. Ze pred več dnevi sem pregledal parobrodni vozni red iz onega časa; pokazalo se je, da je ravno 24. avgusta ob sedmih zjutraj vozil parnik od tu v Oslo. Najbrž je bil Gjaernaes preoblečen in potem je iz Oslo zbežal v inozemstvo. V časopisih je nato bral poročilo o svoji lastni smrti.«

»Res čudna pustolovščina,« sem zašepetal osuplo.

»Ali se more v resnici kaj takega dogoditi?«

»Da,« je dejal detektiv; »in motite se, ako mislite, da je slučaj osamljen. Nasprotno. Ta sleparija z zavarovanjem je prav dobro znana, posebno v mednarodnem kazenslovju. V svoji pravniški knjižnici imam zanimiv slučaj te vrste, ko je nekemu možu na Angleškem uspelo, štirinajstkrat umreti, dokler niso živega ujeli.«

»Dozdeva se mi,« sem dejal, »kakor da bi že ves čas nekaj takega sumili.«

»Vedel sem popolnoma gotovo, da je nekaj takega vmes,« me je popravil detektiv, »toda, da gre za tako jasno, istinito sleparijo, vendarle nisem verjel. Že ko sem prišel sem, sem vedel za številne podrobnosti — več kakor slutite. Poznal sem zgodbo o nesrečni smrti starega Gjaernaesa, vedel sem o njegovih ponarejenih menicah in o zavarovalnici, ki je bila takoj izplačana njegovemu sinu. Prirediti morate, da sem že takrat razpolagal z izvrstnim gradivom. Zares, opiral sem se lahko na marsikaj. Dalje sem še ugotovil, da je iz-

ginil stari Gjaernaes v nenavadno ugodnem trenutku s površja, in ker me je ravno ta slučaj na las spominjal na enak dogodek iz najnovejšega časa na Nizozemskem, se mi je zbudil sum, četudi za enkrat še nisem mogel najti zveze med umorom na gozdarju in med smrtjo Gjaernaesa.«

Detektiv je nadaljeval s svojo povestjo, dočim sem ga poslušal z rastočo napetostjo. Asbjörn Krag je govoril počasi in natanko tako, kakor da bi pretehtaval vsak stavek, preden ga je izgovoril. Njegov način pripovedovanja me je spominjal izredno na strokovnjaški pravni pouk.

»Tako sem torej prišel sem,« je nadaljeval. »Ko sem tu zvedel, kaj ste bili doživeli v oni noči, ko je bil ubit gozdar, sem bil že korak bliže. Zabranili so vam stopiti v hišo, in to zelo rezko. Spoznal sem, da se je moralo v hiši sami dogajati nekaj, česar vi niste smeli videti.«

»Toda gozdar —?« sem ugovarjal.

»Da, gozdar,« je odgovoril Asbjörn Krag, »on je izjema. Gozdar je bil na tem, da bi stopil v družino, torej je bilo potrebno, seznaniti ga s strahovito skrivnostjo. Izvajal sem torej, da se je moralo tistega večera nekaj zgoditi — nekaj zelo resnega. V isti noči je bil gozdar zunaj na vresi ubit.«

»Toda, kako naj se to med seboj ujema?« sem vprašal. »Kje je vzrok, zaradi katerega je bil pomilovanja vredni človek ubit?«

»Kako si razlagate dogodek vi?«

»Morda se je mladi Gjaernaes skesal. Morda tudi je gozdar odšel in grozil, izdati skrivnost policiji. Zato se je Gjaernaes peljal za njim ... in tako —«

»Ali verjamete to?« je vprašal detektiv.

Pri tem se mi je zazdelo, kakor da bi se Asbjörn Krag ponovno smehljaj, škodoželjno in lokavo. Toda nenadoma se je zresnil in rekel:

»Z vsega početka sem si bil na jasnem, da temu ne more biti tako. Tudi še danes ne verjamem, da je mladi Gjaernaes morilec.«

III III III

Priporočamo LJUDSKO KNJIŽNICO (jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazni, volji pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Krnji gor. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda. 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otrok kaplana Granja. Popolnoma okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

III III III

Pregled vremena od 16. do 22. avgusta 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

16. Island. niz. tlak se na potu v E ponovno pogiblja (Stockholm 746), izživa jače vetrove v S Skandinaviji in Danski ter padavine v Nemčiji. Nad S Evropo traja lepo vreme visokega barometra. Toplota pada v Nemčiji, drugod raste.

17. Niz. tlak s središčem na Baltiskem morju (Stockholm 749) povzroča močne zračne struje na S obali istega morja. Ostalo Evropo zasega vis. tlak, ki se je pojavil na Pirenejskem polotoku (La Coruna 764). Vedro vreme v Italiji in na Balkanu. Toplota raste pri nas, v ostalem se bistveno ni spremenila.

18. Komaj je izginil zadnji islandski niz. tlak v E, že se je izcimil v istem gnezdu zopet drugi. Islandija, domovina nizkih tlakov (slabega vremena), znači v splošnem za severno Evropo isto, kar Tirensko morje z okolico za naše kraje. Tiren nekaj časa sem miruje, toliko bolj pogosta in živahna pa je sedaj tvorba niz. tlakov na Islandiji in obema slučajema primerno je tudi vreme v posameznih evropskih odsekih. — Vis. tlak je v jakosti zopet poskočil (Madrid 766) ter s tem podaljšal lepo vreme v S Evropi. Toplota pri nas sili navzgor, drugod je deloma nazadovala.

19. Barometar island. niz. tlaka danes nekoliko višji (749). Vsled njega je burno ob obalah nemškega morja in deževno do Dresdena. Visoki tlak vključuje tudi Poljsko in mlo nebo sega od Gibraltarja do Karpat (Pariz 766.8). V glavnem je toplota nazadovala na mažarski nižini in v okrožju La Mancha.

20. Nekoliko poglobljen island. niz. tlak v E (Torehaven 748), oživlja struje in NW in N Evropi. Deževalo je v N na mnogih mestih do Mainza. Vis. tlak narašča širom W in S Evrope (Lyon 766.7, Maribor 766); vreme je večinoma vedro do poloblačno razun v Sloveniji, kjer se je pojavila v jutranjih urah ponekod megla in nato prehodno tudi dež. Toplota je v Sloveniji in Islandiji popustila, v ostalem pa je brez znatnih prememb.

21. Znatno poglobljen island. niz. tlak (Torehaven 741) privablja močne vetrove, ki segajo na jugu do Straßburga. Pomalem dežuje v sev. Nemčiji, na Danskem in v okrožju Prage. Vis. tlak na zapadu raste (La Coruna 768). Vreme v Lombardiji in na Balkanu je vedro. Toplota v W raste, v E nekoliko pada.

22. Island. niz. hladni val potuje z dežjem in močnimi vetrovi nad N Evropo v E. Njega južni del precej izbočen tik do Budapeste. V Primorju so delni nizki tlaki izzvali mestoma padavine in oblačnost. V ostalem je vedro in tiho.

Pregled toplote v gorenji dobi:

Spitsbergi	2	2	3	3
Stockholm	14	14	15	18
Varšava	15	14	14	17
München	16	18	17	17
Berlin	15	14	17	16
Seydisfjörð	10	9	20	9
London	18	18	16	15
Paris	19	19	18	16
Lyon	19	22	18	17
Madrid	14	—	21	22
Rim	22	23	23	22
Atene	22	—	—	22
Messina	24	27	28	25
Sofija	16	19	18	14
Atene	—	—	29	—

Izpred sodišča

»Spoštuj očeta in mater, to je božji nauk. Pa ne samo Bog nam to zapoveduje, ki pravi dalje, in srečen boš in dobro se ti bo godilo na zemlji, marveč štiti v visoki meri to božjo zapoved, tudi kazenski zakon, ki predpisuje stroge kazni za one, ki se pregrešijo nad svojim lastnim očetom ali lastno materjo.« — Tako je poučil predsednik vzklicnega senata viš. sod. svetnik dr. Kaiser posestnikov sina Maksa Kuralta iz okolice borovniške Fant je bil namreč obsojen pred okrajnim sodnikom na štiri dni zapore, ker se je lotil svojega očeta in ga lahko poškodoval na glavi in na roki. Ta pa se je pritožil in je poudarjal pri vzklicni obravnavi, da ga je napadel oče, ki po njegovi izpovedi sovraži starejšega brata in ju hoče baje spraviti od hiše, samo za to, da bo izročil domačijo mlajšemu sinu, ki je iz drugega zakona. »Pograbil me je oče, pravi sin, za roko in strgal mi je srajco. Hotel je nabiti mlajšega brata, jaz pa sem ga hotel braniti. Nato je potegnil oče nož in ko sem mu še tega izvil iz roke, je pograbil in zavil me motiko. Tudi to sem mu k sreči potegnil iz roke, pri tem pa je oče odletel na klop, udaril je z glavo ob zid, nato pa se je prekučil s klopi na tla. Bil je menda tudi precej pijan, kar se mu večkrat pripeti, ker pije šnops, in takrat je vedno nasilen. Samo branil sem se gospod sodnik in prosim, da se me oprostite.« — Predsednik: »No oče kako je bilo?« — In vstopil je oče Tone, 76 let star mož, pa še čvrst in zdrav in je povedal takole: »Prišel bom in tudi prisegel. S sinom sva v sporu že več kot eno leto, toda sovražim ga ne. Prav nič ga ne sovražim. Pogledite me gospod, 76 let sem star, pa še danes več delam kot on. Delal naj bi, delal, pa

bi bilo vse dobro in lahko bi postal dober gospodar. Pa on noče in noče.« — Sin: »Ni res, gospodje, sovraži me, sovraži in podi od hiše mene in mojega drugega brata, samo zato, da bo izročil posestvo mlajšemu sinu ki ga ima od druge žene, ki je nama mačeha.« — Drž. pravdnik: »No do danes še ni izkazano tako sovraštvo očetovo, da bi 76 letni mož po krivem pričal — krivo prisegel. To je neverjetno. Oče ali ne morete napraviti miru s sinom?« — Oče: »Kako gospod?« — Drž. pravdnik: »Ven ga zaklenite!« — Oče: »Ja gospod, kaj pa to pomaga. Ukrade mi ključ, ali pride na kak drugi način zopet v hišo.« — Predsednik: »No oče povejte nam napreje!« — Oče: »Povem vam, bilo je tako. Zaprla sta brata vežna vrata, da bi ne mogel ven. Eden je držal vrata, drugi pa me je tolkel. Najpreje me je hotel z motiko, pa me ni zadel. S kom pa me je nato udaril po glavi, tega ne vem. Cutil pa sem, da je bilo zelo trdo.« — Sin: »Jaz sem vzel očetu motiko in sem tudi res vrata zaprl, toda samo za to, da bi bil preje mir. Udaril pa nisem očeta še nikdar. Moral se je sam udariti, ko je padel pijan s klopi pred hišo!« — Oče: »Samo ti si me udaril — stopi korak naprej in dvigne roko — sramota je to, da me starca, ki še vedno dela za vas, tepeš in zmajš! Sramota za sina!« — Zagovornik je predlagal nato oprostitev za sina, češ da se je ta le branil, ka ga je oče napadel z nožem in motiko. — Predsednik pa je po kratkem posvetovanju potrdil prvo sodbo, s katero je bil obsojen obtoženi sin na 48 ur zapore s poukom: »Očeta moraš spoštovati, tudi če je neroden in siten. Oče je oče in če je oče razburjen, pa pojdite proč. Od doma pojdite, star ste dosti, saj »grunta« itak ne boste dobili. — In odšli so iz dvorane oče in brata, toda ne pomirjeni, marveč sprti še bolj kot so prišli.

Priporočilo. Da pridem kot spreten slikar, diletant do udeleževanja, bi želel, da mi kdo poveri kako znatnejše

umetnostno-slikarsko delo.

V poštev pridejo slike na omet v katerikoli tehniki, oderske dekoracije in sploh slike večjega formata, zlasti religiozne, pa tudi druge. Resnim reflektantom sem pripravljen napraviti točne osnutke. Dela, ki se mi kot prva ponudijo, bom izvršil, ne da bi zahteval honorar, in v slučaju, da bi delo ne ugalajlo, povrnem celo materialno škodo. Manjša splošno-slikarska dela, ročna izvedba in povečanje slik in portretov po predloženih slikah (tudi fotografijah) in celo slikanje končnic panjev izvršim za skromen honorar. Kdor se za stvar zanima in mi hoče napraviti veselje, naj javi svoj naslov na upravo »Slovenca« pod značko »Pomoč idealistu« št. 5734, na kar bom za vsa pojasnila in dogovore na razpolago.

Potrjim srcem naznanjam žalostno vest, da je umrl moj družabnik, gospod

Franc Oražem
pleskarski mojster

dne 23 t. m. ob 11. uri ponoči. Pogreb najkega bo v sredo ob 3 popoldne iz Usnjarske ulice št. 1 k Sv. Križu.

Ljubljana, 25. avgusta 1926.

BLAŽ JANČAR
pleskarski mojster.

Zahvala.

Za iskreno sočutje ob priliki smrti naše drage matere, gospe

Helene Wesenschegg
roj. Föderl

in za mnogobrojno čaščeče spremstvo se prav pristočno zahvaljujemo. Zlasti izrazimo zahvalo oč. duhovščini za tolažilne obiske.

Rodbini

WESENSCHEGG - JANOWICZ.

Načelstvo obrtne zadruge v Logatcu obvešča vse svoje člane, da je umrl v nedeljo 22. avgusta v Reki, kamor je šel iskat zdravja, zadržni načelnik, gospod

Karl Iglič

krojaški mojster v Dol. Logatcu.

Pogreb bo v torek dne 24. avgusta iz javne bolnice v Reki. Ohranimo možu za njegovo nesebično in neumorno delovanje najlepši spomin.

V Logatcu, dne 22. avgusta 1926.

Inserirajte
v
»Slovencu«!

2—3 DIJAKE

vzajem za 175 Din z zajutrkom., Din 100 brez zajutrk. — M. Lavrič, Bleiweisova cesta št. 20.

Kuharica

samosojna gospodinja, poskušna in zanesljiva, prosi službo kje v župnišču. Naslov v upravi lista št. 5737.

Dijakinjo

ki obiskuje učiteljske ali obrtno šolo, se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov v upravi lista št. 5736.

Vajenec

inteligenten, z boljšo šolsko izobrazbo, se sprejme za elektrotehnični obrt. Pismene ponudbe pod »A. B. 2« upravi lista št. 5731.

DIJAKA - PRVOSOLCA vzajem na hrano in stanovanje po nizki ceni. Naslov v upravi pod št. 5725.

Sobo išče

zračno, mirno in čisto, soliden gospod, ki ima rad red. — Ponudbe pod »Udobna sobica« št. 5727 na upravo »Slovenca«.

SOBICO

odda boljša družina dijaku (-inji) s celo oskrbo. Cena 600 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5631.

DIJAK

iz dobre hiše se sprejme v popolno oskrbo. — Naslov v upravi lista pod št. 5739.

Elektrotehnika ali inženjerja

Iščem »Elektrotehnična zadruga« v Spod. Sisk. ki bi prevzela mesto kot OBRA-TOVODJA, ter bi bila to njegova postranska služba. Nastop službe takoj. — Ponudbe do 27. avgusta gori imenovani zadrugi. 5731

Dijak iz boljše rodbine, se sprejme pri dobri družini v popolno oskrbo, na željo tudi v pouk. Naslov pove uprava pod št. 5588.

Iščem prvovrstnega, samostojnega tehnika kot poslovođa za svoje poslovnice. Več pismeno. Josip Klarič, Osijek 1. Tovarna strojev in livarna železa. 5701

Opremlj. sobo

s posebnim vhodom in hrano išče gospodinja za 1. oktober. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Oktober«.

Poravnajte naročnino!

Na stanovanje

in dobro hrano se sprejmeta **DVA DIJAKA** nižjih razredov srednjih šol iz boljše hiše. Soba solnena in zračna, z električno razsvetljavo. — Strogo nadzorstvo. — Naslov se izve iz prijaznosti v upravi »Slovenca« pod št. 5724.

Parni stroj

(WOLF) 35 konjskih sil, v popolnoma dobrem stanju, SE PRODA. — Podrobnosti se poizvejo pri **HUDOVERNIK & Komp.**, lesni trgovski industrijski — in izvozni družbi — Radovljica.

Proda se hiša

v lepem kraju, 1 km od postaje, tik glavne ceste, pripravnica za obrtnike, mizarje, kovače, zidarje, kolarje, za 30.000 Din. — Reflektanti naj pošljejo ponudbe na upravo lista pod Lepa prilika št. 5747.

KOLO »STYRIA«

lepo in dobro ohranjeno, poceni prodam. Naslov v upravi pod št. 5728.

PISALNI STROJ

z brezhibno pisavo (latinico), skoraj čisto nov, prodam za 1.300 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5746.

Bukova drva

suha, kupuje družba »ILIRIJA«, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Lepa vinska klet

s 11 hramnimi sodi za 326 hl vina se odda v Spodnji Sisk. — Vpraša se pri trdnj. I. KNEŽ, Ljubljana, Gospodarska cesta 3. 5399

Štampilje

S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvoru.

ZOBNI ZDRAVNIK

dr. IVAN OBLAK

zopet redno ordinira

Ljubljana, Miklošičeva c. (Vzajemna posojilnica).

Visokoprtil., dobro ohran.

zidana hiša

6 sob, 3 kuhinje, 2 veliki obokani kleti, zelenjadni in sadni vrt, gozd, poleg železnice, v sredini trga, pripravnica za vsako obrt ali vinski trgovino, po ugodni ceni za 75.000 Din naprodaj. — Pojasnila daje županstvo trga Rajhenburg. 5371

Višje tehniške študije v Belgiji

Inženerski diplom v dveh in treh letih. Odd. za elektrotehniko, elektromehanično, metalurgijo, Kemijo, avio, aero. Železnico in betonsko stavbarstvo. — Pripravljalni oddelki za inženjerje kolonije in industrije. Dnevni in večerni inž. kurzi. Prospekti zaštonj. — Pisma v vsaki jezik: Institut Supérieur technique Service »A. G.« Brd. Constitution, 25 Liège (Belgija). 5392

Premog - drva

JERANIČ — Ljubljana, Karlovska cesta št. 8.

ŠTEDILNIK

dobro ohranjen, se poceni proda. — Ahaceljeva c. 11.

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Zidovska ulica št. 4.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblek **ANTON BOC, Ljubljana** Selenburgova ul. 6. I, Glince-Vil 48

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najnižjih cenah **Černe, juvelir, Ljubljana** Wolfova ulica št. 3

Gostilno na promet

nem kraju vzajem na najem. Imam osebno pravico. Ponudbe z natančnimi podatki pod šifro: »Prometna gostilna« št. 5735 na upravn. ništvu »Slovenca«.

Ne samo ceno,

temveč tudi **kakovost** izdelka se mora upoštevati pri nabavi poslovnih knjig.

Knjigovoznica K. T. D., črtnica in toornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II.

Kopalne hlače,

otroške majce, mrežaste, modne srajce, kravate, nogavice v raznih barvah, dokolenice, palice, nahrbtnike, čipke, dišeče milo, potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. Najnižje cene!

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
OB VODI BLIZU PREŠERNEVEGA SPOMENIKA

Prostovoljno gasil. in rešev. društvo v Kranju javlja tužno vest, da je izdihnil danes tovariš

Franc Špenko star.

častni član, namestnik poveljnika itd.

Ki je nad 48 let neumorno deloval v našem društvu.

Pogreb bo v četrtek dne 26. avgusta ob 5. uri popoldne v Kranju.

Ohranimo vzornemu gasilcu za nesebično in nadvse požrtvovalno delo v humanitarni organizaciji najlepši in trajen spomin.

Kranj, dne 24. avgusta 1926.

V svojem in v imenu sorodnikov naznanjamo, da je Vsemogočni poklical k sebi hčerko, oziroma sestro

IZABELO LUKMAN

danes dne 23. avgusta v cvetu mladosti. Previdena s sv. zakramenti je mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb rajne bo v sredo, dne 25. avgusta t. l. na župno pokopališče na Vranskem.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Vransko, dne 23. avgusta 1926.

RODBINA LUKMAN.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem posloplju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predloži in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzotjavne: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 805, 806